Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці

Фундація АДД

Збірник

тез доповідей

підготовлених учасниками міждисциплінарного семінару

"УКРАЇНА 2030: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ"

Італія

Доломітови Альпи, Кастелло-ді-Ф'ємме

2017

Україна 2030: виклики та перспективи: матеріали доповідей міждисциплінарного семінару (Доломітови Альпи, Кастелло-ді-Ф'ємме, 2017). - Кастелло-ді-Ф'ємме – Львів, 2017. – 114 с.

У збірнику викладено матеріали доповідей учасників міждисциплінарного семінару «Україна 2030: виклики та перспективи», організованого польською Фундацією ADD (м. Варшава, Польща) спільно з Інститутом Міжнародної Академічної і Наукової Співпраці (м. Львів, Україна). Метою стажування є консолідація зусиль та інтеграція інтелектуальних ресурсів в процес сталого розвитку та формування соціального та економічного добробуту країн. У збірнику розглядаються проблеми сталого розвику світової економіки, економіки України, територіальних та галузевих утворень, підприємств за напрямами охорони навколишнього середовища, демографії, економіки праці, соціальної політики і економіки, освіти і науки, права, фінансів та податкової політики, логістики та транспорту та інші питання.

За редакцією: д.т.н., професор Цмоць Іван Григорович, к.і.н. Гаврилюка Івана Володимировича, к.ю.н. Яновська Інна Павлівна

© Фундація ADD, 2017

© Інститут Міжнародної
Академічної і Наукової
Співпраці, 2017

ЗМІСТ

СЛОВО ПРО ОРГАНІЗАТОРІВ……... 6

ПРЕАМБУЛА…… 7

О.В. Аліксійчук
АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ ТА ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ БЮРОКРАТИЧНОГО АПАРАТУ НА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В НАШУ КРАЇНУ……..... 9

О.О. Вакулик
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНТАКТУ ПРИ ДОПИТІ…… 13

О. В. Вощевська
ІМІДЖ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ……... 17

О.М. Гладенко
ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ РАТИФІКАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС У НІДЕРЛАНДАХ (EUROPEAN INTEGRATION PROSPECTS OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE RATIFICATION OF THE ASSOCIATION AGREEMENT BETWEEN UKRAINE AND THE EU IN THE NETHERLANDS)…… 20

О.С. Гусарєва
АЛЬТЕРНАТИВНА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ СПОРУ: ДОСВІД США…… 28

Л.Д. Демиденко
ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ…… 32

А.Г. Довгань
РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ…… 35

М.М. Дубіна
СУДОВА РЕФОРМА В УКРАЇНІ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ…… 39

Н.В. Заяць
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ… 44

А.П. Калініченко
ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ МИРУ…… 49

О.І. Кисельова
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ВПЛИВОМ МІЖНАРОДНИХ ТРУДОВИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ В СФЕРІ ПРАЦІ…… 52

Т.А. Кобзєва
ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СИТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТА УПРАВЛІННЯ ТА ПРЕДМЕТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ……... 56

I. Kryvtsova
AN ALTERNATIVE VIEW OF THE SCIENTIFIC AND LEGAL PICTURE OF THE WORLD (An attempt to outline the range of problems faced by the legal science and the search for ways to solve them)……... 62

Н.В. Лигун
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ…….. 70

Ю.Л. Наконечна
ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПЕНСІЙНИХ ВИПЛАТ В УКРАЇНІ…… 73

А.С. Оріховська
ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНА РУХОВА АКТИВНІСТЬ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ З ВАДАМИ СЛУХУ……. 76

O.Z. Redkva Oksana Zinoviivna
COMPLEX OF COMPONENTS OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF THE ENTERPRISE…….. 79

О.М. Рєзнік
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАХИСТУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ…… 83

О.О. Старицька
СУБ'ЄКТИ ОСВІТНІХ СПОЖИВЧИХ ПОСЛУГ: ПРАВОВИЙ МІФ?..... 89

Д.В. Танцюра
ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ

ЗЕЛЕНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА …… 91
А.В. Хромов
ГЕНЕАЛОГІЧНІ ПОШУКИ В АРХІВАХ, ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ……... 95
В.Б. Цуркан, О.С. Єгоров
СИСТЕМА БВПД В УКРАЇНІ, ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО ТА ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ……. 98
О.Ф. Юрчук
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ІМІДЖУ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО: ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ…… 107

ПРО ОРГАНІЗАТОРІВ

Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці (ІМАНС) є неурядовою та некомерційною організацією, створеною на засадах добровільності, гуманності та гласності. Метою створення та діяльності ІМАНСу є сприяння розвитку потенціалу та підвищення академічної мобільності науковців та фахівців на арені міжнародної освіти.

Проходження стажування забезпечує освітня **Fundacja ADD** (Варшава, KRS: 0000502104), метою діяльності якої є сприяння адаптації та інтеграції українських мігрантів за кордоном.

ПРЕАМБУЛА

Кінець 2000-х років – це той період в світовій історії, коли на долю європейських країн випали складні економіні та політичні випробування.

Світова фінансова криза 2008-2009 рр. стала причиною вагомих проблем, що супроводжувались економічним спадом та депресією. У певній мірі ці процеси не припинилися у Європі й досі. З метою виходу з цього кризового стану Євросоюз запропонував ряд економічних управлінських заходів, які були узагальнені у 10-річному плані «Стратегія Європа -2020». На прес-конференції з питань Європи - 2020 у березні 2010 року голова Єврокомісії Жозе Баррозу заявив про заплановане зрорстання економіки країн Єврозони, яке базуватиметься на трьох основних факторах зміцнення економіки:

1) ***Розумне зростання: розвиток економіки, заснований на знаннях і інноваціях.*** Планується досягти об'єму фінансування наукових досліджень на рівні 3% сукупного ВВП Євросоюзу. Також 40% молодих європейців повинні мати вищу освіту; кожен громадянин ЄС повинен мати доступ до мережі Інтернет.

2***) Стійке зростання: створення економіки, заснованої на доцільному використанні ресурсів, екології та конкуренції***. Необхідним є зменшення імпорту газу й нафти, на цьому до 2020 року можна зекономити 60 млрд євро. Обов'язково, стратегія містить проекти щодо подальшої боротьби зі змінами клімату. Зміна клімату та сталого розвитку енергетики передбачає зменшити викиди парникових газів на 20%.

3) ***Всеохоплююче зростання: сприяння підвищенню рівня зайнятості населення, досягнення соціальної та територіальної згоди.*** Працевлаштуваними мають бути 75 % людей віком 20–64 років. Особливо важливим ЄС вбачає підготовку працівників високого професійного рівня.

Також одне із завдань - зменшити на 20 млн кількість тих, хто перебуває на межі бідності.

Поклавши в основу подальшого розвитку держави інтереси людини, її прагнення жити і творити в гармонії з природою, світова спільнота впроваджує

процес змін, які за спрямуванням освіти та науково-технічного прогресу, стратегією інвестування, характером та обсягом експлуатації ресурсів, захищеністю життєдіяльності відповідатимуть сьогоднішнім і майбутнім потребам, створятимуть сприятливі умови для збереження природно-ресурсного потенціалу держави та розвитку нації.

Отже, стратегія соціально-економічного розвитку Євросоюзу на період до 2030 року покликана зміцнити економіку та значно покращити рівень життя громадян. Основоположною складовою частиною стратегії є зростання, що грунтується на знаннях та нововведеннях; активізації соціального залучення до державних справ та підвищення рівня зайнятості населення; розвиток «зелених» технологій та конкурентної економічної системи.

Детальне вивчення та розуміння специфіки формування інноваційної стратегії ЄС є дуже важливим у ході розробки стратегії інноваційного розвитку для України.

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ ТА ШКІДЛИВИЙ ВПЛИВ БЮРОКРАТИЧНОГО АПАРАТУ НА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В НАШУ КРАЇНУ

Аліксійчук Олександр Васильович
фінансовий директор Compani "Inter-Tracs",
ГО " Самопоміч" Рівне,

Економіка України перебуває в складній економічній ситуації, яка зберігає тенденції до погіршення внаслідок продовження агресивної політики Російської Федерації, окупації Криму і військових операцій на сході України.

Залучення іноземних інвестицій дає змогу країні-реципієнту отримати ряд вигод, основними з яких є поліпшення платіжного балансу; розвиток експортного потенціалу і зниження рівня залежності від імпорту; досягнення соціально-економічного ефекту (підвищення рівня зайнятості, розбудова соціальної інфраструктури тощо). Водночас, використання іноземних інвестицій для країни є потенційним джерелом загроз, таких як експлуатація сировинних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища, підвищення рівня залежності країни від іноземного капіталу, зниження рівня конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників, трансфер капіталу за кордон.

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, протягом 2015 р. в економіку України надійшло 3,76 млрд дол. прямих іноземних інвестицій. Третину з цих коштів вклали у виробничі підприємства, трохи менше третини – в установи фінансової та страхової сфери.

За даними Держстату, за січень-березень 2016 р. Україна освоїла майже 51,2 млрд грн міжнародних інвестицій. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,0 % загального обсягу прямих інвестицій, увійшли Кіпр (11,7 млрд дол.), Нідерланди (5,6 млрд дол.), Німеччина (5,4 млрд дол.), Росія (3,3 млрд дол.), Австрія (2,4 млрд дол.), Велика Британія (1,85 млрд дол.), Віргінські острови (1,7 млрд дол.), Франція (1,5 млрд дол.), Швейцарія (1,3

млрд дол.), Італія (972 млн дол.). Однак, така велика частка надходжень з Кіпру пояснюється інвестуванням з офшорних рахунків.

Ситуація із залученням інвестицій в українську економіку – як внутрішніх, так і зовнішніх – критична, інвестори не мають впевненості у захищеності та прибутковості своїх інвестицій, оскільки за попередні роки вони втратили довіру до влади, а зараз до цього ще додається складна ситуація на Сході та економічна ситуація в країні загалом. На разі існує нагальна потреба в створенні платформи для взаємодії влади та інвесторів, яка поверне довіру та впевненість, що в Україні можна чесно заробляти.

Слід ретельно переглянути правила доступу іноземних інвестицій та врахувати в державній інвестиційній політиці успішний світовий досвід, запевняють фахівці. Наприклад, потенційні інвестори з-за кордону, що мають наміри інвестувати в Іспанію, Грецію, Францію, Нідерланди, Італію, Португалію та багато інших країн, повинні отримати або спеціальний урядовий дозвіл на здійснення капіталовкладень, або повідомити про це. Існує низка обмежень щодо напрямів та обсягів інвестування в багатьох країнах світу, оскільки їх політика направлена саме на захист національних виробників та інтересів. Такий інструмент може бути ефективним як для держави так і для інвесторів. Для інвесторів – допомога в реалізації проектів, сприяння влади та гарантії в процесі реалізації інвестиційної діяльності, для влади – спрямування в пріоритетні сфери, контроль та запобігання ризикам.

В той же час, серед експертів, крім думки про необхідність активно залучати іноземні інвестиції, існують і інші погляди – про небажаність широкого доступу іноземного капіталу в українську економіку. Крайнім вираженням подібних точок зору є теза про загрозу «розпродажу України» міжнародним монополіям. Як правило, за такими висловлюваннями глибокого економічного аналізу не стоїть. Вони більше використовуються як пропагандистський лозунг у боротьбі із політичними опонентами. В даному випадку вмикається, підконтрольний владній машині, бюрократичний апарат, який замість допомоги потенційному інвестору, створює йому зайві перешкоди.

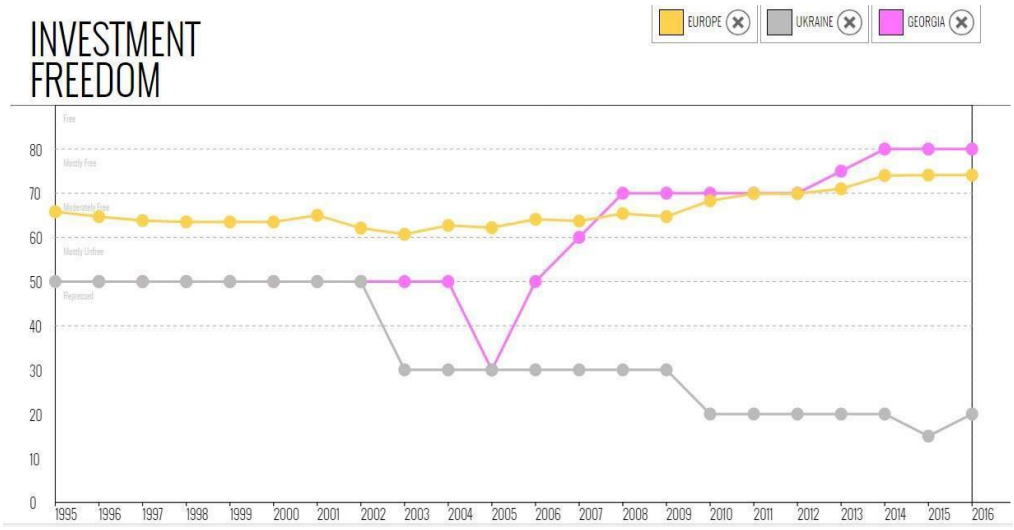
Крім того накладається і особисті інтереси держслужбовців нижньої (на обласному рівні) управлінської ланки, що у сукупності просто відштовхують інвестора від ринку.

Для порівняльної оцінки інвестиційного середовища України можна поглянути на невеликого західного сусіда – Словаччину. Ця держава показала одні з найбільш швидких та ефективних перетворень бізнес-середовища у світі. Економіка Словаччини на сьогодні демонструє найшвидше зростання в Центральній Європі. Податкові реформи, висококваліфікована робоча сила і державне стимулювання країни створили так званий рай для інвесторів, що привертає знамениті на весь світ компанії, такі як Peugeot-Citroen, Hyundai, Kia Motors, Ford Motors, Volkswagen, Dell Computer Corporation, IBM, Lenovo, Sony, Samsung, US Steel, Tesco Stores SR. Мінімальна заробітна плата в Словаччині у 2015 р. становила 380 євро, середня – 825 євро.

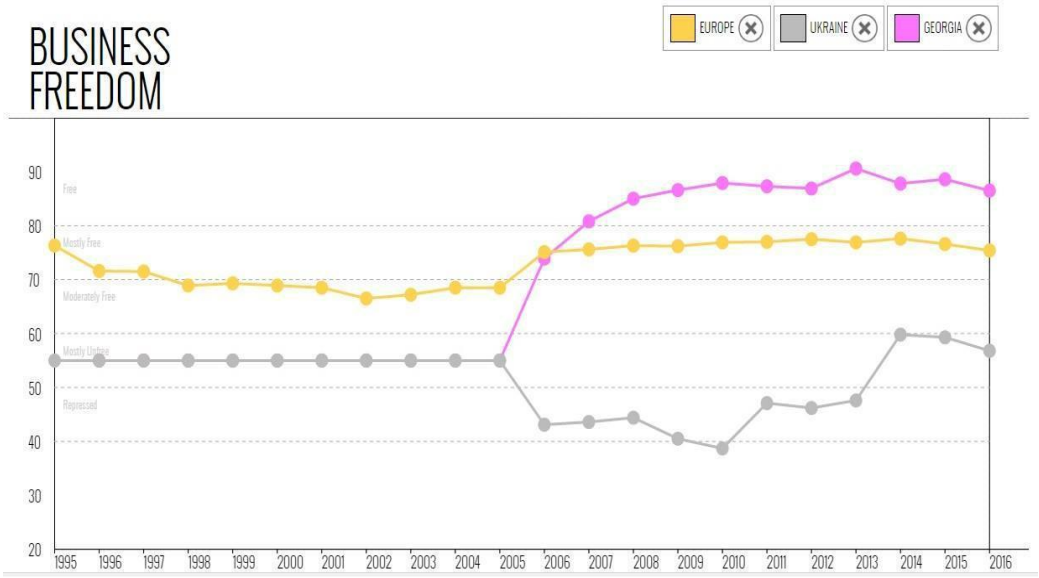
Що стосується залучення коштів в інфраструктурні об’єкти, то цікавим є досвід Туреччини. Це 18-та економіка світу (Україна в шостому десятку). Економічний ривок у цій країні стався з прийняттям у 2003 р. закону про прямі іноземні інвестиції. Його основним інструментом стали спеціальні інвестиційні зони (СІЗ), в яких діють особливі податкові режими і пільгові умови для ведення бізнесу. Таких зон у Туреччині близько 200, і діляться вони на три види: технопарки, організовані промислові зони і вільні зони. Основна частина їх сконцентрована в історично сформованих індустріальних та наукових центрах.

Прямі іноземні інвестиції, кредити МВФ і приватизація, всупереч очікуванням всіх українських урядів, включно з новим, все ж не служать панацеєю від усіх бід і самі по собі не призведуть до економічного прориву, вважають експерти. Вони є лише невеликим доповненням до внутрішніх інвестицій. Досвід країн, що створили економічне диво, показує, що тільки акцент на внутрішні ресурси може забезпечити країні довгостроковий економічний розвиток.

Додаток 1

Додаток 2

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КОНТАКТУ ПРИ ДОПИТІ

Вакулик Ольга Олексіївна
кандидат юридичних наук,
Національна академія внутрішніх справ

Встановлення психологічного контакту – найважливіший тактичний прийом проведення такої слідчої (розшукової) дії, як допит. Будь-який вид допиту може дати позитивні результати тільки в тому випадку, якщо слідчий зуміє викликати прихильність допитуваного до відвертої розмови та довіру до себе. У процесі встановлення контакту відбувається свого роду психологічна підготовка допитуваного до майбутнього допиту, здійснюється його залучення до розмови. Це має особливе значення, коли допитуваний займає «оборонну» позицію і не бажає давати правдиві показання. Початкове завдання при цьому – залучити допитуваного до спілкування, створити бажання розмовляти хоча б на абстрактні теми. Для цього необхідно знати його потреби, інтереси, вміти впливати на допитуваного так, щоб схилити його до довірчої бесіди і отримати необхідні відомості. Отже, успіх значною мірою визначається достатньою обізнаністю слідчого про допитуваного.

На встановлення контакту впливають манера поведінки слідчого, вміння володіти собою, тон спілкування, зовнішній вигляд. Певне значення має форма попередження допитуваного про відповідальність за відмову від дачі показань і за дачу завідомо неправдивих показань. З метою встановлення контакту може бути використана і бесіда, яку веде слідчий при заповненні анкетної частини протоколу допиту. При цьому, може виходити за рамки протоколу, цікавитися не тільки анкетними, але і іншими даними: оточенням, умовами життя і роботи, психофізичними якостями допитуваного. Наприклад, якщо слідчий знає місто, де виріс допитуваний, можна сказати, що бував там, знає місто, нагадати про який-небудь конкретні будівлі, і навпаки, якщо не знає – сказати, що чув про

нього, запитати про щось цікаве. Це вимагає від особи, яка допитує певного артистизму.

При утрудненому контакті рекомендується виявити підкреслено чуйне, уважне, шанобливе ставлення до допитуваного, спокій і врівноваженість у поводженні з ним. Варто висловити співчуття і розуміння, при необхідності провести бесіду на другорядну, нейтральну тему, або детально розпитати про спосіб життя, зв'язки, захоплення, коло інтересів. Іноді, в разі необхідності, допомогти порадою, повідомити номер службового телефону для термінового зв'язку. Завжди потрібно намагатися з'ясувати мотиви, з яких допитуваний відмовляється давати показання, і спробувати подолати їх.

Допитуваний повинен постійно відчувати зацікавленість в показаннях, що він дає. Це зміцнить його у свідомості й важливості виконуваного ним громадянського обов'язку, шляхом надання допомоги слідству і послужить додатковим стимулом до дачі правдивих показань.

При допиті підозрюваного, встановлення психологічного контакту має свою специфіку. Так, особа, яка вперше вчинила злочин, нерідко ще до допиту відчуває докори сумління, почуття сорому, співчуття про скоєне. Коли він бачить в особі слідчого людину, яка вміє співпереживати, допитуваний дійсно переймається довірою до нього і його слів, що щиросердне зізнання, каяття і правдива розповідь про те, що трапилося є обставинами, які пом'якшують вину.

Ідея взаємної зацікавленості в дачі правдивих показань є в таких випадках основою встановлення контакту.

Важливу роль відіграє і емоційний стан слідчого, його налаштованість і зумовлений тон допиту, неупередженість, неприпустимість приниження допитуваного, а також поведінка без грубості і образ. Рівний, спокійний тон – лише один з тактичних прийомів, що найчастіше застосовується, коли підозрюваний умисно прагне створити конфліктну ситуацію. Прояв слідчим свого ставлення до допитуваного і того, що він вчинив не тільки не

перешкоджає встановленню потрібного контакту, але й часом, активно сприяє цьому.

Виникають складнощі щодо контакту з підозрюваним, коли він намагається дати завідомо неправдиві показання. Допит набуває характеру протиборства, в таких умовах психологічне завдання слідчого – знайти підходи до допитуваного, створити сприятливу атмосферу довіри, пробудити у нього бажання давати правдиві показання. Слідчому треба навчитися ставити себе на місце допитуваної особи і з цих позицій вести спілкування, переймаючись його станом, почуттями і бажаннями.

На формування психологічного контакту впливає не тільки професіоналізм особи, що проводить допит, його вміння спілкуватися, але і безліч інших чинників: спосіб виклику на допит, місце допиту і характер його обстановки, зовнішність слідчого тощо. Так, виклик на допит по телефону дозволяє: зняти напруженість невизначеності при виклику повісткою;
приховати факт виклику від родичів, сторонніх осіб є своєрідним елементом довіри слідчого до допитуваного і його проблем.

Таким чином, для з’ясування основних принципів встановлення психологічного контакту, треба знати і добре розбиратися у всіх особливостях психології поведінки людини. Існуючі рекомендації не можуть застосовуватися до всіх людей, потрібен індивідуальний підхід до кожного. Але лише знання законів психології, логіки і людського спілкування можуть із більшою ймовірністю гарантувати успіх встановлення якісного психологічного контакту і досягнення мети допиту.

У психологічних дослідженнях виділені і вивчені різні види потреб людини, які можна використовувати при допиті. Так, у ході підготовки до допиту і при розробці тактичних прийомів встановлення контакту найчастіше орієнтуються на потребу людини в самозбереженні, і це не дивно, так як здоров'я, матеріальне становище для всіх має важливе значення. Варто використовувати потребу в спілкуванні. Адже є люди, які в повсякденному

житті не мають спілкування, при зустрічі зі слідчим виникає потреба говорити, і це треба заохочувати і використовувати. Але майже у кожного є бажання, що далеко не завжди задовольняється, – це відчути свою значимість. У питаннях встановлення психологічного контакту слідчого треба спробувати краще пізнати позитивні якості допитуваних осіб і сказати їм про це, дати відчути їх значимість – це прямий шлях до досягнення цілей допиту.

ІМІДЖ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

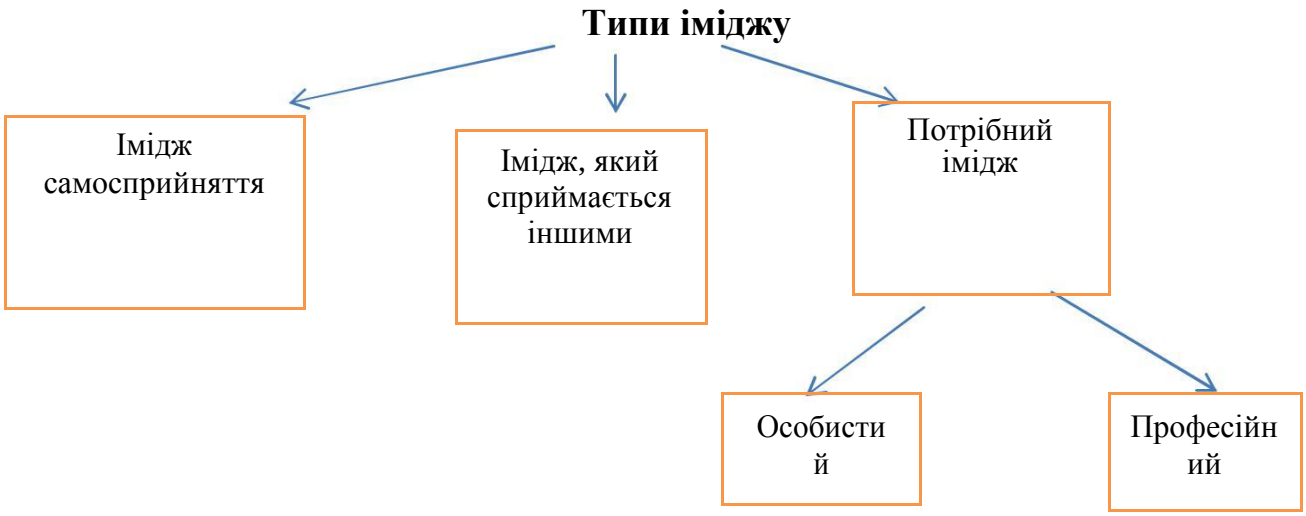
Вощевська Ольга Володимирівна
к.пед.н., доцент
КНУ ім. Т.Г. Шевченка

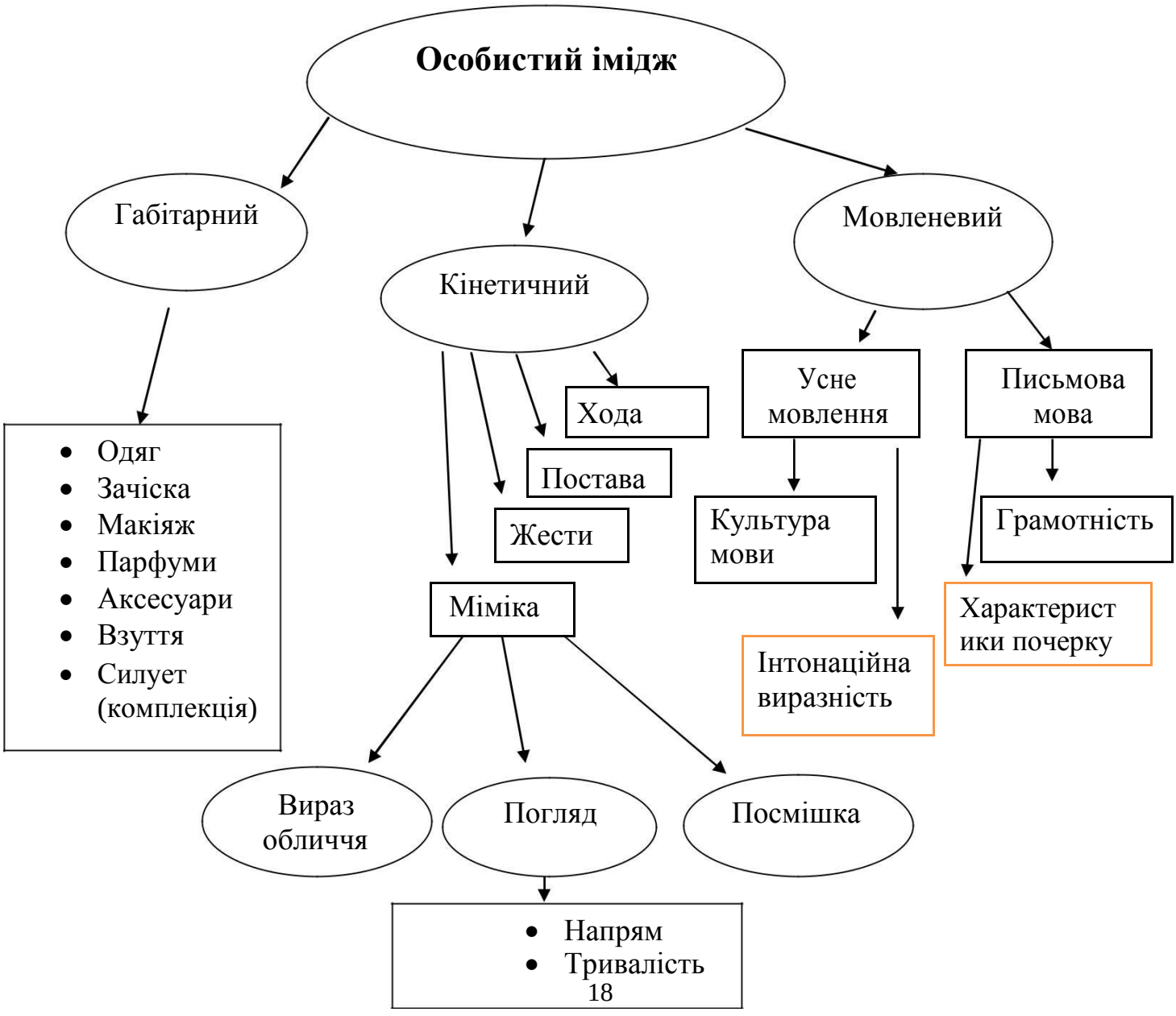
Поняття «імідж» використовувалося ще за часів Аристотеля у філософському контексті. В Україні цей термін з'явився наприкінці XX сторіччя. Демократизація суспільства призвела до необхідності розвитку зазначеного поняття не лише у сфері бізнесу, мистецтва, але й в освіті. Часто освітяни ігнорують важливість поняття «імідж», тому наразі є нагальна потреба у створенні правильного позитивного іміджу викладача вищої школи.

Цікаві дослідження проведені американським ученим М. Таленом, який виділив такі типи професійних позицій педагога: «Сократ» – педагог із репутацією шанувальника дискусій і суперечок; «керівник групової дискусії»; «майстер» – педагог є взірцем для наслідування; «генерал» – вимогливий, чітко слідкує за слухняністю, тому що вважає себе завжди правим; «менеджер» – стиль, у якому педагог заохочує ініціативу й самостійність учнів у вирішенні навчальних завдань; «тренер» – атмосфера спілкування пронизана духом корпоративності, педагог є натхненником групових зусиль; «гід» – педагог є образом «ходячої» енциклопедії, але часто відверто нудний [1]. В ідеалі викладач повинен вдало уміти поєднувати всі зазначені позиції.

Аналіз літературних джерел дав змогу виокремити етапи формування педагогічного іміджу у вигляді такої схеми: 1 етап – сприйняття образу, на основі якого буде формуватися цілісний імідж; 2 етап – аналіз інформації та уявна корекція сприйнятого образу відповідно до ідеального образу й індивідуальних особистостей того, хто сприймає; 3 етап – використання (примірювання, програвання) окремих елементів бажаного іміджу: стилю спілкування, техніки володіння жестами, одяг тощо; 4 етап – «уживання, входження» в образ; 5 етап – привласнення та індивідуалізація обраного (бажаного) образу [4]. Вивчення наукових досліджень таких учених, як

Т. Кулакова, Л. Митина дало змогу структурувати поняття «імідж» більш детально [2, 3].

Великий філософ і мислитель Ксенофонт свого часу зазначив: «ніхто не може навчитися у людини, яка не подобається». Презентуючи власний імідж, викладач демонструє студентам себе як особистість, своє ставлення до оточуючих, очікування від інших. Правильно підібраний імідж і манери самопрезентації викладача не лише полегшують досягнення стратегічних цілей, але й впливають на формування особистого іміджу студентів і вищого навчального закладу в цілому.

Список літератури:

1. Буланова-Топоркова В.М. Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие. – Ростов н/Д: Феникс, 2002. – 544с.
2. Кулакова Т. Б. Имидж педагога как социокультурный феномен : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд.. психолог.наук / Т. Б Кулакова. – М., 2007. – 201с.
3. Митина Л. М. Учитель как личность и как профессионал / Л. М. Митина. – М.: Дело, 1994. – 289 с.
4. Олексенко В.П. Формування професійного іміджу сучасного вчителя [Електронний ресурс] / В.П. Олексенко - Формування професійного іміджу сучасного вчителя. – Режим доступу: http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/формування професійного іміджу.pdf

ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ РАТИФІКАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС У НІДЕРЛАНДАХ (EUROPEAN INTEGRATION PROSPECTS OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE RATIFICATION OF THE ASSOCIATION AGREEMENT BETWEEN UKRAINE AND THE EU IN THE NETHERLANDS)

Гладенко О.М.,
Адвокат, к.ю.н., доцент кафедри міжнародного права та міжнародних відносин Національного Університету «Одеська юридична академія»

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. (далі – Угода про асоціацію), яка мала стати новим етапом на шляху європейської інтеграції України до ЄС призвела до виникнення найбільшої соціально-політичної кризи з моменту отримання незалежності України. Так, саме після того як, незважаючи на багаторічних процес укладення Угоди про асоціацію, український уряд Азарова М.Я. відмовився від подальшого укладення Угоди про асоціацію надавши президенту України Януковичу В.Ф. пораду не підписувати вже фактично затверджений текст Угоди про асоціацію, саме це стало спусковим гачком для демонстрації масштабного незадоволення населення України чинним керівництвом країни та обраним ним курсом[1].

Угода про асоціацію передбачає досить складний процес вступу її у дію, а саме шляхом ратифікації даної угоди представницькими органами країн-членів

[1] Кабінет Міністрів України на засіданні 21 листопада 2013 р. прийняв розпорядження «Питання укладання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їх державами – членами, з іншої сторони», згідно з яким в інтересах національної безпеки України процес підготовки до укладання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС призупинено. //[Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246868715&cat_id=244274160 - Назва з екрану.

ЄС. В одній з країн ЄС для легітимації волі представницьких державних органів було вирішено провести також консультативних референдум серед громадян країни, яким було надано право висловитись щодо даної угоди. Такий референдум відбувся у Нідерландах 6 квітня 2016 р. на якому 61 відсоток громадян висловились проти ратифікації Угоди про асоціацію Нідерландами[2]. Такий результат, попри те, що не був неочікуваним з огляду на агресивну російську антиукраїнську пропаганду у медіа та відсутність адекватної противаги та будь-яких позитивних даних у голландців щодо України, все ж таки, неминуче призвів до призупинення процесу ратифікації Угоди про асоціацію.

Що ж насправді зумовило таку негативну оцінку євроінтеграційних прагнень українців серед населення Нідерландів нескладно зрозуміти. По-перше це криза в самому ЄС, в якому через активне розширення майже вдвічі у період 2004-2016 років зумовило внутрішні міграційні процеси, безробіття на фоні економічних криз 2008-2009 років. По-друге, що мабуть ще більш негативно вплинуло на прийняття даного рішення – нестабільність та військові дії на Близькому Сході та на Сході України, що зумовило виникнення масових хвиль біженців з цих регіонів. Та по-третє, й нажаль, найбільш складне явище відштовхує громадян об'єднаної Європи від України – це високий рівень корупції, яка зводить до нуля всі реформи та спроби вийти з соціально-політичної кризи й подолати негативні явища пов'язані з збройним конфліктом на Донбасі. Також пересічні європейці не можуть зрозуміти чому вони повинні приймати до лав європейських країн пострадянську країну з високою корупцією, чому вони повинні підтримувати цю недостатньо розвинуту країну запроваджуючи санкції до Російської Федерації через анексію Криму (яка російською пропагандою, що активно працює у країнах Європи називається возз'єднанням).

[2] Dutch referendum voters overwhelmingly reject closer EU links to Ukraine // [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://www.theguardian.com/world/2016/apr/06/dutch-voters-reject-closer-eu-links-to-ukraine-in-referendum - Назва з екрану.

Тож, необхідно зрозуміти наскільки ускладняється процес європейської інтеграції України після прийняття урядом Нідерландів додаткових положень до Угоди про асоціацію.

Якщо спробувати розподілити можливі перешкоди, що виникають у подальшій інтеграції України до ЄС у зв'язку з новими умовами Нідерландів, то можна виокремити декілька основних вразливих обставин.

По перше, яким чином прийняті доповнення перешкоджають Україні навіть у довгостроковій перспективі розраховувати на членство у ЄС, яке практично у всіх двосторонніх документах між Україною та ЄС декларувалось як кінцева мета інтеграційного шляху України?

Насправді, сама Угода про асоціацію, на відміну від інших двосторонніх документів Україна ЄС, не містить навіть згадки про перспективу членства України в ЄС, але й не виключає цього. У ній застосовані дуже «широкі» формулювання щодо того, що "Європейський Союз визнає європейські прагнення України і вітає її європейський вибір", а сама угода "залишає відкритим майбутній розвиток відносин Україна - ЄС". Чи можна зробити з цього однозначний висновок про існування перспективи членства України у ЄС або відсутність такої перспективи питання досить складне.

Також не треба забувати про те, що питання існування перспектив членства у ЄС закладені на рівні основоположних документів ЄС, а саме статтею 49 Лісабонського договору, яка передбачає право кожної європейської держави на вступ до ЄС[3]. Процес отримання членства у ЄС має чітко визначену процедуру, яка запускається після подання державою заяви на вступ, а також виконання нею низки критеріїв.

Впродовж проведення переговорів щодо тексту Угоди про асоціацію українська сторона наполягала на згадці в ній про 49 статтю. Проте Брюссель категорично відмовлявся розглядати таку можливість, натомість нагадуючи Києву про те, що успішне виконання положень угоди, які передбачають

[3] Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union / OJ C 83, 30.3.2010, p. 1–388. // [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:C2010/083/01 - Назва з екрану.

системні реформи в країні, стане найліпшим доказом того, що Україна готова скористатися можливостями 49 статті.

Також великі дискусії ведуться щодо внесення змінами у Угоду про асоціацію заборони проживати та працювати на території ЄС для українців. Тут треба усвідомлювати, що введення у дію угоди не означає автоматичного права для українців вільно проживати та працювати на території ЄС. Єдині положення, які опосередковано стосуються цього містяться у статті 17 Угоди про асоціацію в якій говориться про те, що українці, які "законно працевлаштовані на території держави-члена, мають бути вільними від будь-якої дискримінації на підставі громадянства щодо умов праці, винагороди або звільнення порівняно з громадянами цієї держави-члена"[4]. У свою чергу умови працевлаштування українців на території країн-членів ЄС визначаються двосторонніми домовленостями окремо з кожною державою.

Також треба усвідомлювати, що зараз відбувається процес візової лібералізації між Україною та ЄС, результатом якого має стати безвізовий режим перетинання кордону ЄС для громадян України. Однак мова йде про скасування необхідності отримувати візи для короткострокових туристичних поїздок і тільки при існуванні у потенційного туриста необхідних фактичних та матеріальних підстав. Таким чином, Угода про асоціацію не мала на своїй меті встановлювати регулювання питань свободи проживання та праці для українців у ЄС, оскільки для цього вже існують інші правові інструменти.

Так, у преамбулі й статті 19 Угоди про асоціацію ЄС визнає "важливість запровадження безвізового режиму для громадян України" [5] відповідно до Плану дій щодо візової лібералізації. В межах цього аспекту євроінтеграції вже зроблені всі необхідні кроки для запровадження "безвізу" для України, і тому ця робота має бути завершена у березні-квітні 2017 р.

---

[4] Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 // Офіційний вісник України офіційне видання від 26.09.2014, № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125.

[5] Там само.

Ще одне питання, на якому намагаються спекулювати в контексті особливостей ратифікації Нідерландами Угоди про асоціацію – питання безпеки та оборони.

Щодо оборони, то у статті 7 сторони підтверджують свої наміри тісніше співпрацювати у сфері зовнішньої та безпекової політики, а саме з питань, запобігання конфліктів, роззброєння, протидії розповсюдженню зброї масового знищення, боротьби з тероризмом.

Колективні гарантії безпеки Україні та надання їй військової допомоги не регулюються угодою про асоціацію. Ця співпраця визначається двосторонніми угодами між Україною та кожною окремою державою або міжнародною організацією.

Також необхідно усвідомлювати, що повноцінна оборонна співпраця з ЄС можлива лише між його членами в межах Спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС і джерелами такої співпраці є головні договори ЄС, перш за все Договір про створення ЄС в редакції Лісабонського договору 2007 р.

Попри це, в межах безпекової сфери між Україною та ЄС існують двосторонні інституційно-правові основи даної співпраці, де основними документами, які визначають сучасні рамки співробітництва між ЄС та Україною у реалізації СПБО, є: 1) механізм щодо консультацій та співпраці між ЄС та Україною у сфері врегулювання криз, який було затверджено на Саміті ЄС у Севільї (21-22.06.02 р.); 2) Угода про процедури безпеки, які стосуються обміну інформацією з обмеженим доступом (підписана 13 червня 2005 року під час засідання Ради з питань співробітництва Україна-ЄС, набула чинності з грудня 2006 року); 3) Угода про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу з врегулювання криз (підписана 13 червня 2005 року під час засідання Ради з питань співробітництва Україна-ЄС, набула чинності з березня 2008 року).

Практичне ж співробітництво у сфері СПБО розпочалося з реалізації укладеної 23 грудня 2000 р. Угоди між ЄС та Україною щодо участі України у

Поліцейській Місії ЄС у Боснії та Герцеговині та направлення українського миротворчого контингенту до складу цієї Місії з 2006 по 2012 роки.

У відповідь на пропозицію Європейського Союзу керівництво України на початку 2010 р. ухвалило рішення про приєднання України до реалізації військово-морської операції ЄС з протидії актам піратства біля узбережжя Сомалі «Аталанта» (EU NAVFOR ATALANTA), що стало одним з найбільш важливих практичних кроків у напрямку активізації взаємодії в рамках СПБО. Фрегат ВМС ЗС України «Гетьман Сагайдачний» брав участь в операції ЄС «Аталанта» у січні-березні 2014 року.

У 2011 та 2014 підрозділи Збройних сил України здійснювали бойове чергування у складі Бойової тактичної групи (БТГ) Європейського Союзу «ХЕЛБРОК» (HelBRoC). Наразі опрацьовується питання участі підрозділів ЗС України у БТГ ЄС у 2016 році.

17 листопада 2014 р. між Україною та ЄС було підписано Угоду щодо статусу Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України, яка була започаткована стороною ЄС з метою надання практичної допомоги нашій державі у запровадженні європейських стандартів у системі силових та правоохоронних органів та сприяння процесу імплементації реформи сектору цивільної безпеки в Україні.

На виконання домовленостей, досягнутих за підсумками 17-го Саміту Україна - ЄС, та у рамках імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, 11 червня 2015 р. започатковано переговорний процес щодо укладення Адміністративної угоди між Міністерством оборони України та Європейським оборонним агентством.

Враховуючи вищевказане можна констатувати, що саме Україна, як жодна інша країна не член ЄС, має великий та позитивний досвід співпраці з ЄС у безпековій сфері. Також не слід забувати, що відсутність безпекових зобов'язань у ЄС перед Україною, це не заважає ЄС третій рік поспіль дотримуватися політики санкцій щодо Росії на знак підтримки територіальної цілісності та суверенітету України.

Ще одна маніпуляція існує з інформацією про те, що, нібито, внесення змін до Угоди про асоціацію пов'язано з припиненням економічної допомоги Україні з боку ЄС. На е треба зазначити, що виділення додаткових коштів чи доступу до структурних фондів Євросоюзу не є головним завданням Угоди. Водночас ніщо не забороняє жодній державі-члену ЄС визначати обсяги і характер фінансової допомоги Україні. Проте навіть без статті про фінансові зобов'язання ЄС перед Україною, Євросоюз продовжує залишатися головним донором країни. Згідно з даними Європейської ради зовнішніх зносин (ECFR), починаючи від 2014 року, ЄС надав Україні 3,16 мільярдів євро макрофінансової допомоги (1,36 мільярди - у 2014 році; 1,8 мільярди - у 2015-2016 роках)[6].

Незважаючи на всі вказані вище міфи в Україні існує найбільша проблема, яка запобігає не лише подільшій інтеграції Укриїни до ЄС, але й безпосередньому розвитку країни та , можливо, і взагалі загрожує втратою державності. Мова йде, безперечно, про надзвичайно великий ступінь корупції, яка, незважаючи на всі спроби боротьби з нею, продовжує бути головним негативним чинником української дійсності. Дане питання повністю справедливо було піднято в Угоді й на думку уряду Нідерландів боротьба з корупцією має бути центральною у відносинах Києва та Брюсселя.

Боротьбі з корупцією в угоді присвячена 22 стаття. Також важливо усвідомлювати, що більшість пунктів плану щодо візової лібералізації, який виконав Київ, стосувалися саме антикорупційної реформи. Саме тому подальша боротьба з корупцією є запорукою успіху реформ і передумовою для подальшої інтеграції та надання Україні фінансової допомоги ЄС.

Висновки:

Таким чином, резюмуючи все вищезазначене необхідно констатувати, що ризики, пов'язані з прийняттям додаткової угоди з ініціативи уряду Нідерландів несуть в собі скоріше репутаційні, ніж фактичні ризики. Додаток до угоди про

[6] Власенко В. Угода про асоціацію з ЄС: скільки "зради" в компромісі з Нідерландами / Deutche Welle 16.12.2016 // http://www.dw.com/uk/

асоціацію між Україною та ЄС, який, на вимогу Нідерландів, є юридично зобов'язуючим документом для всіх 28 країн-членів ЄС, небезпідставно матеріалізував у собі уявні страхи нідерландців щодо угоди. Оскільки жодне з побоювань, через які учасники референдуму в Нідерландах щодо асоціації з Україною сказали "ні", в тексті угоди не було, до самого тексту не довелося вносити й жодних додаткових змін. Тобто фактично додаткових обмежень або виключень з угоди у відношенні України не зроблено, взагалі прийняття даних доповнень направлене скоріше за все на «внутрішнього користувача» тобто населення Нідерландів яке проголосувало проти Угоди про асоціацію.

Виходячи з цього для зменшення внутрішнього протистояння та недвовольтова задля заспокоєння населення, урядом Нідерландів, можливо не без тиску з боку партнерів, було прийнято рішення роз'яснити для свого населення найбільш болючі питання, пов'язані з ратифікацією Угоди про асоціацією та інтеграції України з ЄС взагалі.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена правовому аналізу доповнень до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. які були подані урядом Нідерландів після проведеного у цій країні консультативного референдуму по даній угоді. Також в статті розглянуті основні проблеми, які зумовили необхідність проведення такого референдуму та внесення доповнень до угоди по його результатам та перспектива євроінтеграційного процесу України в майбутньому з огляду на зазначені вище обставини та сучасні загрози об'єднаній Європі та Україні.

Ключові слова: Угода про асоціацію, Нідерланди, референдум, євроінтеграція.

SUMMARY

This article is devoted to legal analysis additions to the Association Agreement between Ukraine, on one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other side of 27.06.2014. that

have been submitted by the Government of the Netherlands after the country conducted in consultative referendum on this agreement. Also in the article analysed basic problems which necessitated the holding of the referendum and the amendments to the agreement on its results and prospects of European integration of Ukraine in the future in view of the above circumstances and current threats to the United Europe and Ukraine.

Keywords: Association Agreement, the Netherlands, referendum, European integration.

АЛЬТЕРНАТИВНА ПРОЦЕДУРА ВИРІШЕННЯ СПОРУ: ДОСВІД США

Гусарєва О.С.,
к.ю.н., доцент кафедри цивільного права і процесу,
Національний авіаційний університет

Основи медіації у сучасному її розумінні були закладені у другій половині XX століття в країнах, що належать до англо-американського типу правових систем – США, Великобританії, Австралії. Поступово медіація поширювалась та закріплювалась в правових системах країн Європи. Сфера сімейних відносин була першою, де успішно застосовувалась медіація, після чого вона була визнана ефективним інструментом для розв”зання спорів і почала застосовуватись практично в усіх сферах суспільних правовідносин, зокрема, в публічній та комерційній.

Особливості типу правових систем обумовили й специфіку процедури медіації в різних країнах світу. Проте, загальною рисою для всіх залишились основні принципи медіації, а саме - добровільність, конфіденційність, щирість намірів, неупередженість посередника, розподіл відповідальності, правомочність сторін, неформальність та гнучкість процедури медіації. [1]

В Україні процедура медіації стала відома лише протягом останнього

десятиліття, коли її почали застосувати для вирішення правових конфліктів в практичній діяльності, незважаючи на відсутність спеціального законодавства. Досвід виявився вдалим і вже починаючи з 2003 року активно проводяться експерименти у судах (зокрема у містах Києві, Харкові, Івано-Франківську, Автономній Республіці Крим та інших). Також на території України діє низка регіональних груп медіації, які об'єдналися в Асоціацію груп медіації України та Український центр порозуміння, який активно займається впровадженням програм примирення потерпілих і правопорушників та просвітницькою діяльністю у цій сфері. [2]

Закон Російської Федерації "Про альтернативну процедуру врегулювання спорів за участю посередника (процедуру медіації)" пропонує розуміти під процедурою медіації спосіб врегулювання спорів за сприяння медіатора на основі добровільної згоди сторін з метою досягнення ними взаємоприйнятного рішення. [3] Проте, для українського суспільства це поняття й сьогодні залишається маловідомим та законодавчо невизначеним .

Для більш повного осмислення цього явище, корисним буде звернутися до досвіду тих практиків, які стоять у витоках процесу примирення і є засновниками багатьох примирних комісій, асоціацій медіаторів та шкіл, які готують професійних медіаторів для подальшої роботи в різних країнах світу.

Так, наприклад, Lawrence A. Huerta (Лоуренс Херта, США), посередник, арбітр, і адвокат, що спеціалізується на посередництві бізнесу, зайнятості, страхування, нерухомості і цінних паперів та в сфері комерційної таємниці з 1983 року, зазначає наступне. Посередництво є ефективним засобом вирішення суперечок будь-якого спору, не потребуючи судового розгляду або рішення третьої сторони. Воно являє собою дискусію і атмосфера, в якій працюють сторони, є, в першу чергу, атмосферою порозуміння, що дає можливість вивчити усі можливі варіанти вирішення конфлікту. Сторони, при цьому, самостійно визначають, що для них є найбільш важливим у результаті розв"язання даної ситуації. Важливою перевагою таких переговорів є можливість сторін висловитися і, головне, бути почутим.

Значимою перевагою є відсутність третьої сторони, що значно пришвидшує сам процес переговорів, а витрати на посередництво значно нижчі, аніж аналогічний судовий розгляд. І хоча сьогодні багато хто коливається у рішенні про необхідність допомоги медіатора, звичні затяжні судові процеси все частіше залишаються в минулому. [4]

Michael Roberts (Майкл Робертс, США) - медіатор із 36 річним досвідом роботи - впевнений, що будь-яка фізична чи юридична особа, яка бере участь у вирішенні спору, повинна знати, що таке посередництво. Найбільш часто його використовують саме в юридичному сенсі як вид альтернативного вирішення спорів. Сам процес медіації є більш структурованим, ніж звичайні переговори, і може бути використаний для вирішення конфліктів в різних сферах, зокрема, у трудових правовідносинах, в питаннях розлучення, опіки, комерційних спорах тощо.

Одним із переваг посередництва є те, що цей процес є закритим і строго конфіденційним, а посередник – неупередженим, таким, що вміє будувати діалог відкрито і конструктивно.

Загалом, посередництво відрізняється від арбітражу тим, що медіатор не виносить рішення. Замість цього, посередництво дозволяє сторонам приймати його самостійно на основі аналізу реального стану їх справ.

Таким чином, підкреслює Roberts (Робертс), кожен, хто цікавиться медіацією повинен знати, що загальною метою цього процесу є справедливе вирішення спору та взаємна згода всіх залучених сторін. [5]

Як вбачається з наведеного, медіація є особливим, альтернативним по відношенню до судового способом вирішення спорів, який широко використовується в багатьох країнах світу. Очевидна і перевага застосування посередництва при вирішенні різного роду конфліктних ситуацій. Нажаль, в українській правовій практиці й до цього часу не сформувалися належні умови для її впровадження. Такий стан можна пояснити, зокрема, такими факторами як неврегульованість окремих питань стосовно проведення процедури медіації, дяльності медіаторів та значна вартість послуг, недостатня кількість фахівців у

віддалених регіонах країни, а також відсутність зацікавленості у пошуку альтернативного вирішення спорів з боку основної частини населення.

За таких обставин, до цієї проблематики слід привернути особливу увагу представників правової науки та практики, що дозволить не тільки детально вивчити медіацію як явище, дослідити особливості її форм та видів, але й дасть змогу обрати таку її модель, яка б не була точною копією американського чи британського посередництва, а стала б найбільш адаптованою та пристосованою для використання в реаліях національної правової системи України.

Література

1. Див, наприклад, Рекомендація N R (99) 19 Комітету міністрів Ради Європи державам - членам Ради, які зацікавлені в організації медіації у кримінальних справах.Електронний текст. Режим доступу до статті: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_828; Рекомендація Rec (2002)10 Комітет міністрів державам-членам щодо медіації в цивільних справах. Електронний текст. Режим доступу до статті: https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1568851&Site=CM.

2. Жмудь В. Запровадження процедури медіації (примирення) у законодавстві України / В. Жмудь // Юридичний журнал. - 2007. - N11. - С. 89-91.

3. Федеральный закон Российской Федерации от 27 июля 2010 г. N 193-ФЗ "Об альтернативной процедуре урегулирования споров с участием посредника (процедуре медиации)" /Российская газета. Федеральный выпуск .- 2010.- № 5247.

4. Lawrence A. Huerta Why Mediation?. Електронний текст. Режим доступу до статті:http://www.mediate.com/articles/huertaL1.cfm&usg=ALkJrhhxyF_V6bzFqrX x-MGv_TaqvwVMKQ#bio.

5. Michael Roberts Why Mediation Works When Negotiations Fail. Електронний текст. Режим доступу до статті: http://www.mediate.com/people/personprofile.cfm%3Fauid%3D41&ei=WGExT9OU

HsaDwaS06W9BQ&sa=X&oi=translate&ct=result&resnum=3&ved=0CEEQ7gEwAg&prev=/search%3Fq%3DMichael%2BRoberts%2Bmediation%2Bwhat%2Bis%26hl%3Duk%26biw%3D1280%26bih%3D601%26prmd%3Dimvnsob.

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ

Демиденко Людмила Миколаївна,
доцент кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка м. Київ, Україна

Сучасна податкова система сформувалась за роки незалежності України під впливом багатьох чинників, як зовнішніх так і внутрішніх, і в цілому має арсенал податків, зборів обов'язкових платежів, що використовуються в країнах ЄС. Визначимо податкову систему як сукупність податків і зборів, обов'язкових внесків, що встановлюються відповідно до Податкового кодексу України та іншого законодавства, та знаходяться в підпорядкуванні уряду. За допомогою податкових платежів перерозподіляється в Україні близько 42% ВВП [1, с.15].. Що наближається до рівня таких країн як Франція -45 %, Бельгія – 43,7%, Фінляндія – 42,7%, і є набагато більше ніж в таких розвинутих економіках як США – 25,4%, та в Японія - 30,3% [2]. Отже, необхідно говорити про надвисокий податковий тиск на вітчизняну економіку, що не відповідає рівню економіки країни, що розвивається.

В Україні податки поділяються на загальнодержавні та місцеві. Після останнього етапу реформування податкової системи у Податковому кодексі України визначено 11 податків і зборів: 7 загальнодержавних податків (податок на прибуток підприємств, ПДВ, ПДФО, акцизний податок, екологічний, мито та рентні платежі) та 4 місцевих податків і зборів [3]. До місцевих податків відносять податок на майно, який включив в себе податок на нерухоме майно,

відмінне від земельної ділянки, на землю і транспортний податок, та єдиний податок (спрощену систему оподаткування, обліку та звітності), а також, збір за місця для паркування транспортних засобів і туристичний збір. Місцеві ради обов'язково установлюють єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю). Окрім цього, окремим законом регламентується справляння – єдиного соціального внеску, який є обов'язковим платежем, що сплачують роботодавці за кожного найманого працівника, при виплаті заробітної плати і прирівняних до неї винагород. [4].

Підтвердженням недостатньої ефективності системи оподаткування в Україні є низькі позиції в міжнародних рейтингах, що характеризують податкові інститути країни. Одним з показників, що визначають рівень розвитку податкової системи, є податкове навантаження на платників податків. Так, рівень податкового навантаження в Україні визначається за методикою, запропонованою Світовим банком в рамках оцінки ведення бізнесу в різних країнах світу. Україна зайняла 80-е місце в рейтингу «Doing Business-2017», і хоча показник не дуже високий, але за останні 5 років можна спостерігати позитивну динаміку[5].

Сплата податків є одним з 10 індикаторів, що показують рівень регулювання підприємницької діяльності в країні, вони враховують час і вартість виконання підприємцем вимог держави щодо реєстрації нового підприємства і ведення його діяльності, здійснення торгівельних операцій, забезпечення виконання контрактів, оподаткування та закриття підприємства. Сам індикатор «Сплата податків» складається з трьох показників: кількість платежів протягом року, витрати часу на підготовку податкової звітності і сплату податків для трьох основних податків (ПДВ, податок на прибуток, внески на соціальне страхування); узагальнена ставка податку. Також, в останні роки було додано показник – простоти відшкодування ПДВ та корегування податку на прибуток

Паралельно поряд з загальною системою оподаткування існує спрощеної система оподаткування для суб'єктів малого підприємництва (з оборотом до 5

млн. грн.), що по суті є внутрішнім офшором для великих підприємств.

Ключовими проблемами податкової системи України є проблема реалізації принципу справедливості оподаткування, нерівномірність податкового навантаження на фактори виробництва, бюрократизована і побудована по радянському зразку фіскальна служба, яка виконує функції репресивного апарату по відношенні до платників податків на основі дискретного застосування податкових норм, а також несправедливість розподілу і використання отриманих коштів. (зокрема, нерівномірність виплати пенсій з солідарної системи).

Література:

1. Бюджетна полтика: прагматичні підходи достатегічних рішень [Електронний ресурс] http://ises.org.ua/uploads/pdf/Budget_for_RINT_.pdf
2. Revenue Statistics 2015, Tax levels and tax structures, 1965-2014, DOI:10.1787/rev_stats-2015-5-en-fr
3. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 № 2755-VI // Голос України. – 2010. - № 229-230. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page9
4. Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17
5. Doing Business 2017 http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2017

РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Довгань Ангеліна Григорівна
Менеджер з туризму
ТОВ «Туристична агенція «Юні Тур»

Аналізуючи перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні на наступні десять років, перш за все, необхідно підкреслити, що сучасний туризм - це та сфера економіки і життєдіяльності суспільства в цілому, яка в тій чи іншій мірі інтегрує практично всі галузі. Саме це і визначає одне з перших місць, яке займає туризм у світовій економіці. Саме цей фактор повинен стати головним у формуванні нового державного підходу до туризму як тієї галузі, пріоритетний розвиток якої може позитивно вплинути на економічний і соціальний стан країни в цілому, стимулювати ряд важливих галузей економіки, сприяти зміцненню нового позитивного іміджу України на світовій арені.

Стратегічною метою розвитку туристичної індустрії в Україні можна визначити створення конкурентоспроможного на світовому ринку туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення країни, забезпечити на цій основі комплексний розвиток територій та їх соціально-економічних інтересів при збереженні екологічної рівноваги та історико-культурного довкілля. Програма дій, зорієнтована на досягнення цієї мети, має бути синхронізованою із загальними темпами становлення ринкових механізмів і співвідносною з політикою структурних реформ в економіці.

6 квітня 2016 року у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання на тему “Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестіційної привабливості України». Такі слухання відбулися вперше за останні 15 років.

Заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України - керівник апарату Ю.Л.Клименко, у виступі зазначила, що туризм є одним з провідних

секторів світової економіки, який становить близько 6% експорту і близько 10% ВВП. Тенденція світового зростання туризму така, що в 2014 році було зафіксовано 582 млн. туристичних відвідувань, а до 2030 року Всесвітньою туристичною організацією прогнозується зростання до 1,8 млрд.

У вересні 2015 року Мінекономрозвитку отримало повноваження щодо формування та реалізації державної політики у сфері туризму та курортів. За сім місяців було зроблено досить багато. Україна брала участь з національним стендом на найбільших світових виставках, таких як WTM у Лондоні, ITB в Берліні та головній туристичній виставці України UITT 2016; було розроблено та направлено на погодження до центральних органів виконавчої влади Стратегію розвитку туризму та курортів на 2016-2020 роки; створено та успішно презентовано промо-ролик “Experience Ukraine: we are open for tourism” про туристичний потенціал України; підготовлено Календар подій в Україні на 2016 рік тощо.

У планах Міністерства - затвердити Стратегію, створити чіткий план заходів з її реалізації та отримати необхідне фінансування. Крім того, необхідно раціонально розподілити кошти, отримані від сплати туристичного збору (що склали в 2015 році 37 млн. грн) та забезпечити їх цільове використання, а саме на розвиток туристичної інфраструктури. Необхідно також переглянути Закон України «Про туризм» та привести його у відповідність з вимогами європейського законодавства. Потребує негайного вирішення також питання щодо лібералізації візового режиму України з іншими країнами світу, оскільки туристи з багатьох країн, зокрема КНР, за яких борються всі світові туристичні напрямки, мають серйозні труднощі з отриманням української візи.

Заплановано також створення Національної туристичної організації та національної мережі туристичних брендів

Україна має дуже багато невикористаних туристичних можливостей, а за умов активної участі держави вона може за кілька років перетворитися в дуже популярний на світовому ринку туристичний напрямок. В першу чергу потрібно розвіяти ілюзію, яка склалася у потенційного іноземного туриста, що

Україна є «гарячою точкою» і там йде війна. Зона конфлікту займає близько 5% території держави, а, наприклад, Київ є не лише найбільш доступною столицею Європи, а й однією з найбезпечніших, адже в головному місті України ризик теракту, набагато нижчий, ніж в більшості європейських столиць. І про це потрібно за допомогою активних маркетингових дій проінформувати іноземного туриста. Пріоритетними цільовими ринками для залучення іноземних туристів мають стати Китайська Народна Республіка та заможні країни Близького Сходу (Катар, ОАЕ, Саудівська Аравія, Кувейт, тощо), гості з яких можуть зробити свій вагомий внесок в оздоровлення української економіки.

Найпривабливішим туристичним місцем в Україні є Карпати, а найпривабливішою областю для туризму – Закарпаття. Такі результати опитування, проведеного компанією TNS до Дня Незалежності України. За Карпати віддали свої голоси 52% опитаних, Крим обрали 18%, на третьому місці берег Чорного моря – 15%, а Шацькі озера - 4% на четвертому. Щодо найпривабливіших областей для туризму, то Закарпаття опинилося на першому місці, набравши 31 відсоток, Львівська область – на другому (27%), Одеська – на третьому (13%), Івано-Франківська – на четвертому (9%), Херсонська – на п’ятому (2%).

Я представляю туристичну галузь Сумщини. Важливою складовою туристичного потенціалу Сумщини є історико- культурна спадщина, вона нараховує майже 1,5 тис. пам’яток історії, 780 пам’яток археології, 80 пам’ятників монументального мистецтва та 373 пам’ятки архітектури. У природно-заповідному фонді області 247 об’єктів, зокрема, відділення Українського степового природного заповідника „Михайлівська цілина” (Лебединський район), у якому зустрічається 525 видів рослин; парк-пам’ятка садово-паркового мистецтва „Тростянецький” у Тростянецькому районі, де збереглися найстаріші на Лівобережжі насадження дібровного типу з віковими ясенами, кленами, липами, дубами; загадкова яблуня-колонія у Кролевці; лісовий заказник „Урочище „Великий Бір” у Шосткинському районі –

своєрідний музей сосен, заснований відомим лісознавцем, професором В.Д.Огієвським, „Деснянсько - Старогутський” національний природний парк (Середино-Будський район), де зростає 19 видів рослин, що занесені до Червоної Книги України та 30 видів рослин, що охороняються на території Сумської області.

Зростання рівня освіти збільшує потяг людини до знань, зацікавленість іншою культурою викликає бажання подорожувати і отримувати нові враження.

Важливими факторами, що впливатимуть у подальшому на розвиток ринку туризму, є демографічні зміни, матеріальний та соціальний стан населення, рівень освіти, тривалість відпустки, професійна зайнятість та багато інших чинників.

Існує чіткий зв'язок між тенденцією розвитку туризму, загальним економічним розвитком і особистими доходами громадян. Туристичний ринок дуже відчутний до змін в економіці. За стабільних цін зростання особистого споживання на 2,5 % збільшує витрати на туризм на 4 %, а зростання особистого споживання на 5 % - на 10%.

Щорічне збільшення доходів громадян України приведе до більш інтенсивної туристичної діяльності і, зокрема, до збільшення кількості споживачів з високими доходами. В майбутньому населення України буде характеризуватися як таке, що має підвищену якість життя. Відпочинок, подорожі, мистецтво, культура стануть основними елементами, які заповнять вільний час людини.

Джерела та література

1. Холловей Дж.К. Туристичний бізнес / Дж.К. Холловей, Н. Тейлор. - К: Знання, 2007. - 798 с.

2. Фадєєва А.С. Концепція сталого розвитку туризму / А.С. Фадєєва // Культура народів Причорномор'я. - 2006. - № 89. - С. 48-51

3. Енергійний зростання міжнародного туризму в першій половині 2011 р. : за станом на 21.05.2012: [Електронний ресурс] - Режим доступу:

http://media.unwto.org/ru/press-release/2011-09-15/energichnyi-rost-mezhdunarodnogo-turizma-v-pervoi-polovine-2011-g
4. Travel & Tourism Economic Impact 2011 World / World Travel & Tourism Council. - London, 2011 - 17 p.
5. Tourism towards 2030. Global overview / UNWTO. - Gyeongju, 2011. - 19 p.
6. До 2030 року число міжнародних туристів зросте до 1.8 мільярдів: за станом на 21.05.2012: [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://media.unwto.org/ru/press-release/2011-10-12/k-2030-godu-chislo-mezhdunarodnykh-turistov-vyrastet-do-18-milliardov
7. Environmental Performance Index. Yale University: за станом на 21.05.2012: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://epi.yale.edu/
8. [Електронний ресурс]. http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248946359&cat_id=244828973
9. http://irshavanews.in.ua/novini/943-zakarpattya-nayprivablivsha-oblast-dlya-turizmu-v-ukrayin-nfografka.html
10. http://infotour.in.ua/maksimjuk7.htm

СУДОВА РЕФОРМА В УКРАЇНІ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Дубіна Марія Миколаївна
Помічник судді
Верховного Суду України

З набуттям Україні незалежності, визначенням Конституцією України пріоритетних функцій держави, пов’язаних із захистом прав та свобод людини і громадянина (статті 55 Конституції України), значно зріс обсяг правовідносин, що підлягають врегулюванню судом. Їх специфіка досить різна і самі тільки знання судді-юриста у галузі права не сприяють об’єктивному і кваліфікованому здійсненню правосуддя [3.18]. З наведеного вбачається, що

правосуддя потребує участі в судочинстві і осіб, які мають відповідну освіту, окрім юридичної, та належний практичний досвід у різних сферах діяльності суспільства.

У 2016 році в Україні стартувала чергова судова реформа. 2 чераня 2016 року після тривалих суперечок Верховна Рада України ухвалила два документи – зміни до Конституції щодо правосуддя та новий закон про судоустрій та статус суддів. Зокрема, такі зміни дали можливість статти суддями найвищої судової установи працівникм з-поза судової системи – юристам (науковцям, адвокатам), які, на їх думку, готові встановлювати справедливість.

Оскільки судова реформа неможлива без оновлення суддівського корпусу, то новим Законом України «Про судоустрій і статус суддів» регламентовано порядок зайняття посади судді, в тому числі й Верховного суду.

Однією із новел судової реформи в Україні стосовно добору кандидатіа на посаду судді та процедур їх призначення є положення статті 128 Конституції України, відповідно до якої призначення на посаду судді здійснюється Президентом України за поданням Вищої ради правосуддя в порядку, встановленому законом. Участь Вищої ради правосуддя у процедурі призначення на посаду судді, на нашу думку, є спеціальним запобіжним заходом, який гарантує, що вирішальним чинником у такій процедурі призначення є професійні та особисті якості кандидата, а не політичні чи подібні до них міркування.

Стаття 127 Конституції України надає законодавцю право встановлювати для певних категорій суддів додаткові вимоги щодо стажу, віку і фахового рівня. Ця конституційна вимога стосується і суддів спеціалізованих, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду.

На посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п’яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п’ять років, є компетентним, доброчесним та володіє державною мовою. Законом можуть бути передбачені додаткові вимоги для призначення на посаду судді.

Для суддів спеціалізованих судів відповідно до закону можуть бути встановлені інші вимоги щодо освіти та стажу професійної діяльності [1].

Перешкодою для призначення – є визнана судом обмежено дієздатність або недієздатність, хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню функцій зі здійснення правосуддя, або не знята чи не погашена судимість. Також не може претендувати на посаду судді особа, до якої згідно із законом застосовується заборона обіймати відповідну посаду, або особа, яку було раніше звільнено з посади судді за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді, порушення вимог щодо несумісності, порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна або у зв'язку із набранням законної сили обвинувальним вироком щодо такої особи, крім випадків визнання в судовому порядку протиправним рішення про звільнення з цих підстав або скасування обвинувального вироку суду. До того ж, не може претендувати на посаду судді також особа, яку було раніше звільнено з посади судді за результатами кваліфікаційного оцінювання [2].

Проте у Законі не має жодного слова про те, що перешкодою повинно бути і те, що особа знаходиться під слідством або очікує вироку суду.

Крім цього, серед інших новел також з'явився обов'язок судді, в тому числі й кандидата на посаду судді, подавати декларацію доброчесності судді та декларацію родинних зв'язків.

Новим Законом України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено створення нового органу — Громадської ради доброчесності, ним регламентована діяльність цієї ради. 11 листопада 2016 року згідно зі статтею 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» була створена Громадська рада доброчесності. Її основне завдання — сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів у встановленні відповідності судді (кандидата на цю посаду) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання.

Оцінювання судді (кандидата на цю посаду) за критеріями професійної етики та доброчесності, безумовно, є позитивним чинником. Хоча окремі положення, які стосуються функціонування Громадської ради доброчесності та порядку проведення такого оцінювання, потребують нормативного врегулювання.

Наприклад, за змістом статті 38 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суддею Верховного Суду можуть стати також адвокати й науковці. Однак тільки судді мають найвищий коефіцієнт публічності, що передбачає наявність інформації (у тому числі негативної), яка випливає зі специфіки здійснення правосуддя та того, що за наслідками вирішення спору одна сторона, як правило, залишається невдоволеною.

При цьому серед окреслених критеріїв оцінювання більшість стосується саме професійної діяльності. Тому перевірка кандидатів із середовища адвокатів та науковців відбуватиметься в більш сприятливій для них атмосфері, що пов’язується серед іншого з відсутністю (або неповнотою) негативної інформації про них. Тож регламентовані критерії можуть бути диференційовані залежно від того, хто підлягає перевірці: суддя чи кандидат, який не є суддею.

В статті 87 цього ж закону визначено перелік осіб, які можуть стати членами ради. Одночасно увага акцентується на тому, що ці особи мають бути визнаними фахівцями у сфері своєї професійної діяльності, мати високу репутацію й відповідати критерію політичної нейтральності та доброчесності. При цьому залишено поза увагою порядок перевірки таких осіб на відповідність цим критеріям та визначення останніх. Так само не розкрито змісту такого поняття, як «визначність фахівця». Воно вважається суто оціночним судженням та не має відповідної правозастосовної практики.

Крім цього, суперечливим залишається питання щодо надання можливості науковцям та адвокатам одягнути суддівські мантії найвищої судової установи без досвіду роботи у судах першої та апеляційної інстанцій та чи не вплине відсутність такого досвіду на спроможність забезпечувати

сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом.

Щодо порядку призначення на посаду судді, то Законом чітко визначено зазначену процедуру і є, на нашу думку прозорою і справедливою. Хоча на практиці новелли Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо порядку добору та призначення на посаду судді застосовані ще не були і чи будуть ефективними такі законодавчі новели покаже час.

Список використаних джерел

1. Конституція України/Верховна Рада України. – Офіц. вид. - Відомості Верховної Ради України, 23.07.1996, № 30, ст. 141; Офіційний вісник України, 01.10.2010, ст. 2598, стор.15, № 72/1 Спеціальний випуск
2. Закон України «Про судоустрій і статус суддів від 2 червня 2016 року/Верховна Рада України. – Офіц. вид. - Відомості Верховної Ради України, 29.07.2016, № 31, ст. 545, стор.7; Голос України, 16.07.2016, № 132-133; Урядовий кур'єр, 31.08.2016, № 162; Офіційний вісник України, 26.07.2016, № 56, ст. 1935, стор.9.
3. Смородинський В.С. Судова влада в Україні (загально-теоретичні проблеми): Автореф. дис…канд. юрид.наук: 12.00.01 / Нац. юрид. академія ім.Я.Мудрого. - Х. – 2001. – С.7. - 18 с.

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Заяць Н.В.
професор кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ

Процеси глобалізації найбільш активно почали проявлятись наприкінці 20-початку 21 століття, в їх основу було покладена не ідея прогресивного суспільства, а ідея глобальної світової кризи, що була пов'язана з великою кількістю катастроф на початку століття.

Події останніх років поставили Україну в центр уваги світової спільноти. Майдан, Революція Гідності, повалення диктаторського режиму, окупація Криму та війна на сході держави – саме ці проблеми опинилися в центрі суспільного дискусу західноєвропейських країн. Насамперед йдеться про країни Європейського союзу, до складу якого прагне увійти Україна, декларуючи вагомість істинно європейських цінностей свободи, поваги до людської гідності та демократії.

Сучасна наука розуміє під глобалізацією одну з найбільш важливих тенденцій розвитку сучасного світу. Політична глобалістика акцентує увагу на глобалізацію світових політичних інститутів та процесів, на спрощення кордонів між внутрішньою та зовнішньою політикою, на інтернаціоналізацію політичної культури та політичної поведінки людей.

У сучасній теорії права термін «глобалізація» наповнюється різним змістом, що по суті зволиться до окреслення різнопланових проблем загальносвітового характеру, що зачіпають інтереси всього людства з позиції розвитку національного права та держави.

Глобалізація – об'єктивна закономірність, і ніщо не може стримати її розвиток. Завдання полягає в тому, щоб поставити її на службу людині, що вимагає суттєвого підвищення рівня керованості міжнародною системою, для

того, щоб використовувати позитивні можливості глобалізації та вчасно попередити її негативні наслідки. Вирішити дане питання можливо тільки в процесі практичної реалізації наявних теоретичних концепцій, на базі універсальних правових цінностей. В контексті здійснення абсолютних, універсальних, загальнолюдських цінностей, таких як свобода, рівність, справедливість, природне право виступає як позитивне, як система норм, що походить із природи людини. Раціоналізм та космополітизм правової глобалізації проявляються у формуванні групи прав людини відповідно з їх значимістю та цінністю: громадянські права, культурні права та свободи, соціально-економічні права, політичні права та свободи.

Глобалізація є передусім економічний процес, але ті виклики, які вона ставить перед людством виходять за межі економіки. Багатоаспектність сучасної глобалізації проявляється у тому, що вона охоплює практично всі сфери суспільного життя: економіку, політику, культуру, науково-технічні аспекти; крім того, є потужним інструментом формування світогляду, оскільки людство сьогодні живе в інформаційну епоху. Сам процес глобалізації є досить суперечливим явищем. З однієї сторони вона відкриває нові можливості для розвитку, сприяє інтенсифікації демократичних процесів в різних регіонах світу – за останню чверть 20 століття більше 100 країн поклали край диктаторським та однопартійним режимам. Уряди більшості держав переглянули своє відношення до міжнародних пактів з прав людини і вже до 2000 року основні документи у сфері прав людини (Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації по відношенню до жінок, Конвенція проти тортур інших жорстоких чи принижуючих людську гідність видів покарання, Конвенція про права дитини) були ратифіковані майже половиною держав.

А з іншої сторони, глобалізація загострює існуючі в світі протиріччя та конфлікти, створює нові загрози безпеці людини, що відображається і на становищі в сфері прав людини.

Сьогодні глобалізаційні процеси одні держави використовують собі на користь, а інші намагаються перекласти на глобалізацію відповідальність за власну бездіяльність і помилки. Але не можна не враховувати, що в підсумку межі впливу глобальних чинників на розвинені країни визначаються їхніми інтересами, а на слабкі – ще й залежністю від інтересів високорозвинених країн і спроможністю влади розв'язувати внутрішні проблеми.

Сучасні уявлення про права людини склались в межах ліберальних вчень, базовими цінностями яких були свобода особистості, рівність та представницьке правління. Однак, навіть в західній системі цінностей є різниця в розумінні політики захисту прав людини між США та Європою. Те, що є нормою з точки зору ліберальної правосвідомості, не обов'язково так само сприймається в інших системах політичних цінностей, що сформовані в іншому соціокультурному середовищі. Основна помилка Заходу, якраз і полягає у переконаності ідеологічного тріумфу ліберальної демократії, який автоматично мав розпочатися із розпадом СРСР, у вірі в безнадійне старіння «грубої сили».

Натомість ми бачимо сьогодні шантаж і демонстрацію цієї примітивної грубої сили, яка демонструє повну зневагу до усталеної системи міжнародних відносин, яка по суті сформувалась ще після Другої світової війни. Цинічне порушення умов Будапештського меморандуму остаточно засвідчило крах Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.

В контексті глобалізації спеціальної уваги вимагає питання економічних, соціальних та культурних прав, оскільки саме вони є показником розвитку людства. Глобалізація супроводжується посиленням нерівності у розподілі доходів, особливо між країнами, та одночасно загострює усвідомлення нерівності. Власне сутність держави полягає в її спроможності використовувати владу з метою визначення внутрішньої та зовнішньої політики, охорони правопорядку, захисту прав та інтересів громадян, забезпечення політичної

стабільності. Відмінність сучасної держави від держави традиційної в тому, що по-перше, вона повинна продукувати «публічні блага», а по-друге, і основне, вона повинна здійснити перехід до знеособленості. Іншими словами стосунки між державою і особою як громадянином, незалежно від того, чи людина належить до правлячої еліти. Це надзвичайно складно і надзвичайно важливо, бо для України, це завдання впирається у проблему подолання корупції. Без вирішення цієї проблеми Україна ніколи не стане ані справедливою, ані успішною державою.

Ситуація, яка склалася у сучасному світі є несумісною з правами людини, а це – зубожіння, відсутність роботи, освіти, доступу до медичних послуг, в свою чергу, стало розглядатись як відмова у здійсненні прав. Бути бідним значить бути безправним. Така теза є наявною зараз в документах ООН, і є важливим кроком в сучасному розумінні прав людини.

Глобалізація сприяла створенню нових інститутів, які здатні впливати на ситуацію з правами людини: транснаціональні корпорації, світові фінансові центри, міжурядові та неурядові організації. Фактично глобалізація приводить до переходу влади від публічних до приватних структур, від національних урядів до міжнародних фінансових центрів.

Все це не може не позначатись на правах людини, серед яких особливого значення набувають «Права солідарності»: право на розвиток, право на життя в умовах миру, на екологічно чисте середовище, право на загальний спадок людства. Ці права, а також весь комплекс громадянських та соціально-економічних права, є таким чином синтетичними правами. Їх основною рисою є те, що вони можуть здійснюватись лише загальними зусиллями та вимагають діяльності участі громадян, громадських та приватних установ, держави та міжнародних організацій.

Сьогодні немає підстав для висновку про неспроможність України захищати права громадян, про протиставлення теорії прав людини та державного суверенітету (дискусії, зумовленої тенденцією витіснення національної держави із сфери прав людини у зв’язку зі створенням

наднаціональних інститутів). Дослідники точно підмітили збільшення розриву між теорією та практикою реалізації прав людини, між формальним їх проголошенням та реальним здійсненням. Такий розрив між теорією та практикою прав людини існував практично завжди, проте ніколи не домінував, як це спостерігається нині. Права людини в Україні виступають свого роду заручниками складних процесів державотворення, об'єктом системних політичних спекуляцій з боку практично усіх політичних сил, що в суспільній свідомості нівелює саму цінність прав людини. Причин цього є чимало. У загальнотеоретичному плані вони зумовлені процесом глобалізації, спрямованим на зменшення ролі держави та прав, які з нею співвідносяться. Проте, не слід забувати, що в наш час усі права людини, незалежно від того, декларуються вони на міжнародному (глобальному), регіональному чи національному рівнях, забезпечуються й реалізуються не інакше, як через національний, державний механізм, ослаблення або скасування якого призведе до ослаблення чи скасування прав, що з ним співвідносяться.

Все чого ми прагнемо є очевидним: єдність суспільства, захист оточуючого середовища, зниження рівня злочинності та підвищення рівня життя, мирного життя, особистої свободи, рівних можливостей для всіх. Як висновок можна об'єднати одним реченням найбільш вагомі конституційні цінності: право на життя, свобода та рівність. Тільки сьогодні просто декларувати права та свободи, як це було зроблено у 18 столітті недостатньо, необхідно власними діями добиватись здійснення прав людини для населення всіх країн всього світу. Така ситуація вимагає погодженої політики всіх держав світу у вирішенні найбільш гострих соціальних проблем.

Глобалізація – це потужна програма світового устрою, в яку втягнуті величезні фінансові та інтелектуальні ресурси й ухилятися від якої Україна не може. Проте захищати свою державність може і повинна. А це потребує від влади конструктивних дій. Україна переживає досить складний період. За час, що минув після проголошення незалежності, так і не вдалося подолати кризу в економіці. Останніми роками додалася ще й нестабільність у

внутрішньополітичній сфері. Глобалізацій ні проблеми тільки почали зачіпати нашу державу, але ми повинні пам’ятати, що негативні наслідки світової економічної кризи для України лише на 15-20% зумовлені зовнішніми факторами, а 80% – це наші внутрішні проблеми.

В Україні немає практично жодного права людини, яке б не порушувалось. І серед головних викликів можна назвати наступні: не сформованість громадянського суспільства та поставторитарні елементи в державному управлінні; бездіяльність органів державного управління(правоохоронних органів); бідність українців, яка робить нас зручним об’єктом для маніпулювання з боку власників капіталів; роз’єднання різних соціально-культурних груп у суспільстві та відчуження громадян від держави; поширення антисемітизму, расизму та дискримінації; відсутність ефективної взаємодії державних органів та правозахисників; відсутність належної експертизи нормотворчої діяльності щодо дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Чи зможе Україна розв’язати власні проблеми й залишитись суверенною державою та використовувати переваги глобального розвитку? Зможе, якщо державна влада набуде ознак верховної та буде здатна відповідати за майбутнє держави й приймати остаточні рішення з найважливіших державних питань. А також усвідомить, що основна мета та зміст її діяльності - інтереси народу України. Інакше наша країна так і залишиться узбіччям Європи.

ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ МИРУ

Калініченко Альона Павлівна
К.ю.н., с.н.с.
Національна академія внутрішніх справ

«Мысли о войне возникают в умах людей, поэтому в сознании людей следует укоренять идею защиты мира» такий постулат закладено в преамбулі Статуту Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури [1].

Тобто, саме через «укорінення» певних думок, ідей, принципів можливе зародження та існування миру. Укорінення – це закладення міцного підгруння в саму сутність, єство суспільства та етносу. Адже, будь-які думки як й ідеї миру чи війни виникають з чогось, тобто, мають свою основу. Які ідеї висвітлюються та пропагандуються в суспільстві державою свідчить світогляд та рівень життя народу, який проживає в ньому.

Питання миру, війни, етносу та культури є кореляційними. Розвиток нації не можливий без культури та її самобутності, на думку академіка Академії наук СРСР Д.С. Лихачова, культура є головним джерелом гуманізації людської історії [2]. Мир – є проявом гуманності людей, мир на певній території - проявом гуманності етносів. Питання війни це питання руйнування для змін чогось або отримання змін за рахунок руйнування та втрат. Сторінки історії, починаючи з правічних надають місце миру, війни, етносу та культурі. І хоча різні за суттю та змістом питання миру, війни, етносу та культури постійно переплітаються.

Народившись з правом на освіту, культуру та розвиток людина має бути прибічником мирних цілей, миру – життя, та прагнути досягати їх через призьму свого розвитку, виховання. Закладені в освітянській сфері ідеї миру спрацюють на користь життя народів чи окремої держави.

Вчення, теорії, вірування – виховують особистість, яка й творить дійсність, в обріях миру чи війни.

Декларація про культуру миру, прийнята Резолюцією 53/243 Генеральної Асамблеї ООН від 13.09.1999 признає, що мир це не просто відсутність конфліктів, а позитивний, динамічний і заснований на широкій участі процес, в якому заохочується діалог і врегульовуються конфлікти в дусі взаєморозуміння та співробітництва[3]. Дух взаєморозуміння можливий при високодуховному та інтелектуальному розвитку осіб, якими здійснюється співробітництво.

Культура миру є найбільш всеохоплюючим питанням сталого розвитку, взаємного співробітництва для життя кожної держави та Всесвіту загалом. Культура миру є поєднання ціннісних установок, світоглядних поглядів,

традицій, типів поведінки та образів життя, які засновані на повазі до життя, припинення насильства й практичній відмові від насильства через освіту, діалогу та співпраці тощо. Міжнародний документ Генеральної Асамблеї ООН «Декларація і Програма дій в галузі культури миру» чітко прописує основні ідеї та напрямки розвитку та становлення культури миру в кожній державі та світі.

Саме тому активізація національних зусиль та міжнародне співробітництво мають бути спрямовані на пропаганді культурно-освітянської сфери, в любому віці, для розвитку людського потенціалу, розуміння гуманістичних форм буття, розширення світоглядних поглядів та соціально-економічному розвитку для формування культурного клімату серед держав. Політика кожної держави має бути спрямована на розвитку особистості, вихованні високоосвічених, моральноздорових, патріотичних, толерантних, терпимих, віруючих громадян для розвитку та збереження своєї національної культури та світової культури .

Література:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури : міжнародний документ від 16.11.1945 // [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України. – Режим доступ : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_014

2. Декларация прав культури и ее международное значения: «Университетские встречи». – СПб. – 2006. – №12.

3. Декларація і Програма дій в галузі культури миру: Резолюція 53/243 Генеральної Асамблеї ООН від 13.09.1999// [Електронний ресурс]. – Верховна Рада України. – Режим доступ : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_617

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ВПЛИВОМ МІЖНАРОДНИХ ТРУДОВИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО НЕДОПУЩЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ В СФЕРІ ПРАЦІ

Кисельова Олена Іванівна
Candidate of legal sciences, Assistant Professor of the Department of AEREFS
Sumy state University Educational-scientific Institute of law

Свобода праці як елемент сучасного розуміння права на працю має таку складову, як заборона дискримінації. Саме недопущення дискримінації в сфері праці та занять визнано МОП четвертим основоположним принципом у сфері праці. Положення Загальної декларації прав людини (1948 р.), Міжнародного пакту про економічні, соціальні й культурні права (1966 р.), Європейської соціальної хартії (1961 р. у ред. 1996 р.), Декларації МОП основних принципів та прав у світі праці (1998 р.), Декларації стосовно цілей та завдань Міжнародної організації праці (Філадельфія, 1944 р.) встановлюють норми про недопущення дискримінації у сфері праці та занять і принцип рівності можливостей.

Конвенція МОП № 111 „Про дискримінацію в галузі праці та занять” (1958 р.) є одним з основних документів, який присвячено цьому питанню. Її норми спрямовані на забезпечення рівної можливості у реалізації права людини на працю. У ст. 1 Конвенції під дискримінацією, проти якої повинні виступати члени МОП, розуміються будь-які розрізнення, недопущення або переваги, проведені за ознакою раси, кольору шкіри, статі, релігії, політичних переконань, іноземного або соціального походження, що призводить до знищення або порушення рівності можливостей чи поводження в галузі праці й занять. При цьому, відповідно до п. „b” ст. 1 Конвенції № 111 за погодженням із представницькими організаціями підприємців і працівників держава-член МОП вправі розширити цей перелік, включивши до нього додаткові підстави, згідно яких забороняється дискримінація. Відповідно до Конвенції № 168 „Про

сприяння зайнятості та захист від безробіття” (1988 р.) додатково передбачено заборону дискримінації за ознакою віку, а також втрати працездатності (ч. 1 ст. 6).

Ні у чинному КЗпП, ні у тексті Конституції України зазначені норми не закріплено, відсутнє навіть легальне визначення поняття дискримінації, тобто можна констатувати, що національне трудове законодавство і досі не приведено у відповідність до міжнародних трудових стандартів. На виконання норм міжнародних документів Конституція України лише передбачає принцип того, що усі люди є вільними і рівними у своїй гідності та правах (ч. 1 ст. 21); громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом (ч. 1 ст. 24); рівність прав жінки та чоловіка (ч. 3 ст. 24) тощо.

Крім того, з метою забезпечення досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією, було ухвалено Закон України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”.

З метою конкретизації положень Основного закону України режим рівних можливостей знайшов закріплення в окремих статтях проекту Трудового кодексу України, зокрема в ст. 3, яка серед основних засад правового регулювання трудових відносин визначила також рівність прав і можливостей працівників, у тому числі гендерної рівності; створення працівникам рівних можливостей щодо їх професійного зростання, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації тощо.

У свою чергу, положення ст. 4 проекту Трудового кодексу, які передбачають заборону дискримінації у сфері праці, в цілому відповідають положенням міжнародних документів. При цьому, у тексті ч. 2 ст. 4 проекту Трудового кодексу України при визначенні відсутності ознак дискримінації, а саме замість обмеження прав і можливостей або надання переваг працівникам

залежно від певних видів робіт, які стосуються віку, рівня освіти, стану здоров'я, статі, інших відповідних обставин, більш доцільним є використання норми Конвенції МОП № 111 «будь-яке розрізнення, недопущення або перевага відносно певної роботи, що ґрунтується на її специфічних вимогах, дискримінацією не вважається».

Вважаємо, що необхідно збільшити кількість підстав дискримінації у сфері трудових відносин з метою захисту прав працівників у відповідності до документів МОП, оскільки з огляду на міжнародні та європейські документи є неможливим і недоцільним закріплення вичерпного переліку цих підстав. Зокрема, доцільно викласти поняття „сексуальні домагання", наведене в абз. 2 ч. 2 ст. 4 проекту Трудового кодексу України, запропонованим у Міжнародному стандарті «Соціальна відповідальність» SA8000:2001 формулюванням, а саме: «поводження (включаючи жести, вирази і фізичний контакт), що є загрозливим, образливим, таким, що піддає експлуатації або змушує до сексуальних відносин».

Національний законотворець у ч. 3 ст. 4 проекту Трудового кодексу закріплює положення про те, що особа, яка вважає, що вона зазнала дискримінації у сфері праці, має право звернутися до суду із заявою про відновлення порушених прав. Проте, на наш погляд, саме в цій статті необхідно також зазначити, що тягар доведення відсутності факту дискримінації покладається на роботодавця, а особа, яка вважається потерпілою, може обмежитись тільки представленням відповідних даних, котрі вказують, або на підставі яких можна зробити висновки, що могла мати чи мала місце дискримінація.

Таким чином, розглянувши основні положення чинного трудового законодавства щодо їх відповідності вимогам основоположних принців у сфері праці, визначених Декларацією МОП „Про основні принципи і права у сфері праці й мехінізм її реалізації" (1998 р.), можна констатувати, що існує необхідність його удосконалення з урахуванням вимог міжнародних трудових стандартів.

Позитивним моментом розвитку національного трудового законодавства є впровадження в проекті Трудового кодексу України норм, спрямованих на реалізацію основоположних принців у сфері праці, їх визначення та конкретизацію, зокрема принципів заборони дискримінації у сфері трудових відносин та примусової чи обов'язкової праці.

Список використаної літератури

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Конвенція МОП № 111 про дискримінацію в галузі праці та занять 1958 року // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці. 1919-1964. – Женева, 2001. –Т. 1. – С. 648–651.
3. Конвенція МОП № 122 про політику в сфері зайнятості 1964 року // Конвенції та рекомендації, ухвалені Міжнародною організацією праці. 1919-1964. – Женева, 2001. – Т. 1. – С. 750–752.
4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1971. – (Додаток до №50).
5. Проект Трудового кодексу України № 2902 від 22. 04. 2013 - [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://zakon2.rada.gov.ua /laws/s how/v0015700-98
6. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон від 06.09.2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. - № 32. –Ст. 412.

ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОЇ СИТЕМИ УКРАЇНИ ЯК ОБ'ЄКТА УПРАВЛІННЯ ТА ПРЕДМЕТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Кобзєва Тетяна Анатоліївна
к.ю.н. доцент кафедри АГПФЕБ ННІ права
Сумський державний університет

Досліджуючи фінансову систему нашої держави важливо акцентувати увагу на тому, що дана категорія вживається у різних джерелах та значеннях. Вона є предметом вивчення економічних, історичних, правових наук тощо. Тому важливо відмежувати фінансову систему як сукупність відносин, що регулюють рух грошових коштів, і як систему понять, категорій адміністративно-правового змісту, закріплених у чинному й міжнародному законодавстві.

В підтвердження того, що фінансова система є правовою категорією наголошує законодавець. Так, стаття 92 Конституції України закріплює положення про те, що виключно законами України встановлюються:
а) Державний бюджет України і бюджетна система України; б) система оподаткування, податки і збори; в) засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; г) статус національної валюти, а також статус іноземних валют на території України;
д) порядок утворення і погашення державного внутрішнього і зовнішнього боргу; е) порядок випуску та обігу державних цінних паперів, їх види і типи [2]. Правове розуміння фінансової системи – це насамперед, сукупність встановлених нормативними правовими актами характеристик фінансової системи, що мають форму нормативних вимог до режиму її функціонування.

Тому вкрай важливим завданням як науковців, так і практичних діячів є необхідність сформувати та закріпити на законодавчому рівні визначення такої правової категорії як «фінансова система» та забезпечити якісне її тлумачення та правозастосування. Відтак, під фінансовою системою України пропонуємо

розуміти сукупність фінансово-правових відносин та інститутів щодо організаційно-правового об'єднання коштів бюджетної і банківської систем, небанківських фінансових установ, підприємств, установ та організацій усіх форм власності і окремих осіб та громадян, що є об'єктом державного регулювання органами управління фінансами, яке провадиться з метою задоволення потреб держави у фінансових ресурсах.

Так, фінансова система як об'єкт державного управління є підвідомчою сферою, тобто безпосереднє управління процесами формування, розподілу та використання публічних грошових коштів покладено на спеціально уповноважені органи державної влади, які здійснюють управлінські функції від імені держави та у межах чітко визначеної компетенції. У новому тлумачному словнику української мови «об'єкт» розшифровується як явище, предмет, особа на які спрямована певна діяльність, увага та ін. [1, с. 392]. З точки зору системного підходу, об'єктом будь-якого управління є все суспільство для якого управління є іманентним елементом [8]. Але такий підхід не є коректним з правової точки зору оскільки у суспільстві є фізичні та юридичні особи, недержавні організації, які підлягають прямому державному регулюванню та управлінню з боку органів виконавчої влади. Тому важливо виокремлювати підпорядковані суб'єктам органи виконавчої влади, сектори державного управління (в тому числі фінансову систему), галузі промисловості, державні установи, підприємства, організації як об'єкти владно-розпорядчої діяльності.

Таким чином, фінансова систему України як об'єкт управління, підпорядковується владній волі суб'єкта управління і виконує його рішення, тобто забезпечується зміст та сутність загально правової категорії «система», а саме: між суб'єктом і об'єктом державного управління не існує абсолютних меж – система, яка управляє, будучи суб'єктом відносно того чи іншого об'єкта, сама, в свою чергу, може бути об'єктом управління з боку іншого суб'єкта. Відтак, ефективне функціонування фінансової системи залежить від організації управління нею. Управління фінансами, як і будь-якою іншою системою, включає дві основні складові: органи управління та форми і методи

управлінської діяльності. Основним завданням органів управління фінансовою системою, в свою чергу, є забезпечення злагодженості у функціонуванні окремих сфер і ланок фінансових відносин. Це досягається чітким розмежуванням функцій і повноважень між фінансовими органами та інституціями [4]. Тому управління фінансовою системою держави містить у собі ряд функціональних елементів серед яких варто виділити наступні: прогнозування, планування, оперативне управління, контроль і регулювання.

Управління фінансовою системою держави здійснюють Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України та органи місцевого самоврядування. Центральне місце в управлінні фінансами в Україні, як і в будь-якій іншій державі, посідає Міністерство фінансів України, що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику; не менш важливими є також Державна фінансова інспекція України; Державна казначейська служба України.

Окрім перерахованих органів державного управління фінансова система є об'єктом управління:

Державної фіскальної служби України [3], що реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску; Рахункової палати [5], яка від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням; Національного банку України, який є основною фінансовою інституцією у сфері грошового ринку. Саме він здійснює емісію грошей, які є інструментом фінансових відносин, і регулює грошовий обіг у країні. Важливе завдання Національного банку – організація ефективного функціонування кредитної системи. Він проводить реєстрацію комерційних банків і видає ліцензії на окремі види

банківських операцій (наприклад, валютні операції). Важлива його функція в банківській системі є забезпечення проведення міжбанківських розрахунків та кредитування комерційних банків, тобто він є банком банків. Він виконує агентські послуги з розміщення державних цінних паперів і обслуговування державного боргу, організовує касове виконання бюджету, проводить міжнародні розрахунки держави. Національний банк здійснює валютне регулювання і визначає офіційні курси валют чи валютні коридори [4] тощо.

Предмет адміністративно-правового регулювання відповідає на питання, що регулюється нормами права. В.К. Колпаков визначає, що предмет адміністративного права складають відносини, які виникають у результаті владної виконавчо-розпорядчої діяльності органів державного управління щодо виконання публічного зобов'язання [6, с. 33]. Фінансова система в контексті адміністративно-правого регулювання є складним поліструктурним утворенням, до якого варто віднести відносини:

а) державного управління щодо формування та використання публічних коштів грошових фондів та інші управлінські відносини, що об'єднані предметом відання під назвою «відносини публічного управління»;

б) відносини відповідальності за порушення встановлених правил, тобто відносини адміністративної відповідальності;

в) відносини, які виникають за ініціативою об'єктів публічного управління, при їх зверненні до державно-владних органів та органів місцевого самоврядування – сервісні відносини (послуги).

Таким чином, фінансова система як предмет адміністративно-правового регулювання, передбачає дослідження:

управлінської складової організаційно-правового об'єднання коштів бюджетної і банківської систем, небанківських фінансових установ, підприємств, установ та організацій усіх форм власності і окремих осіб та громадян;

відносин, які виникають у зв’язку з розробленням та прийняттям різного роду публічних та індивідуальних рішень відносно реалізації прав приватних осіб;

відносин, пов’язаних з розглядом різного розу скарг на діяльність органів державної влади для яких фінансова система є безпосереднім об’єктом управління;

відносин пов’язаних із застосуванням адміністративного примусу.

З викладеного можемо побачити, що невід’ємною рисою складових предмету адміністративно-правового регулювання є публічна спрямованість фінансової системи, тому що адміністративне право врегульовує публічні правовідносини [7, с. 59]. А тому об’єктом управління будуть виключно публічні кошти, тобто кошти державного бюджету, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, кредитні ресурси, надані під державні та місцеві гарантії, кошти Національного банку України, державних банків, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України, фондів загальнообов’язкового державного соціального страхування, а також кошти суб’єктів господарювання державної і комунальної власності, отримані ними від їхньої господарської діяльності [5].

Досі в науці використовувався поділ фондів коштів держави на централізовані та децентралізовані. Певна річ, нас більше цікавлять централізовані фонди коштів фінансової системи нашої держави, тому що вони є публічними фондами. Саме за їх рахунок задовольняється публічний інтерес і держава виконує свої функції. Ці фонди перебувають у розпорядженні держави як безпосереднього суб’єкта публічної влади (державний бюджет, пенсійний фонд тощо) та органів місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування (місцеві бюджети, місцеві фонди коштів, сформовані за рішенням органів місцевої влади).

За рахунок мобілізованих до централізованих фондів коштів фінансуються державні та місцеві видатки, здійснюється капітальне

будівництво, інвестиційна та інноваційна діяльність, утримуються виробничі та невиробничі сфери. Для таких коштів характерними є наступні ознаки:

ці кошти фінансової системи присутні в щоденному житті кожного учасника суспільних відносин;

формуються та використовуються з особливою і винятковою метою – забезпечення індивідуальних, суспільних та державних інтересів;

щодо них встановлено (нормами адміністративного права) особливі юридичні режими акумулювання, розпорядження та використання;

щодо розпорядження деяких централізованих фондів коштів фінансової системи України можуть встановлюватися обмеження щодо їх реалізації;

рішення про розподіл таких коштів приймається виключно суб'єктом державної влади в порядку встановленої законом процедури, одночасно з оформленням відповідного розпорядчого акта;

централізовані фонди коштів фінансової системи є засобом виконання органами державної влади їх завдань та функцій щодо реалізації та забезпечення фізичним та юридичним особам їх прав, свобод та законних інтересів, а також задоволення суспільних потреб;

фінансова система України в цілому та централізовані фонди коштів зокрема охороняються державою, органами місцевого самоврядування та спеціально створеними для цього органами.

Таким чином, фінансової системи України як об'єкт управління та предмет адміністративно-правового регулювання тісно пов'язана з самою суттю та змістом державної влади. Вона є тим ресурсом та джерелом за допомогою якого забезпечується функціонування усіх сфер суспільних відносин як на національному, так і на міжнародному рівнях. Усі фінансові інститути, що існують в державі, діяльність яких забезпечуються нормами адміністративного права, а також правовідносини, що виникають в процесі реалізації фінансової діяльності органів публічної адміністрації і становлять фінансову систему України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ашмарина Е.М. Некоторые аспекты расширения предмета финансового права в Российской Федерации: проблемы и перспективы / Е.М. Ашмарина. – М.: Полиграф ОПТ, 2004. – 135 с.

2. Конституція України: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

3. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник. – Вид. 2-ге, доп. та перероб. – К.: Атіка, 2003. – 576 с.

4. Новий тлумачний словник української мови: [у 3-х т.] / уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. – К.: Вид-во Аконіт. – Т. 2: К–П. – 927 с.

5. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2002. – 240 с.

6. Про Державну фіскальну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 трав. 2014 р. № 236 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF

7. Про Рахункову палату: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 360.

8. Фінанси (теоретичні основи): підруч./ М.В. Грідчіна, В.Б. Захожай, Л.Л. Осіпчук таін. – 2-ге вид., випр. І допов. – К.: МАУП, 2004. – 312 с.

AN ALTERNATIVE VIEW OF THE SCIENTIFIC AND LEGAL PICTURE OF THE WORLD (An attempt to outline the range of problems faced by the legal science and the search for ways to solve them)

***Kryvtsova Iryna**, PhD, Associate Professor of the Department of European Union Law and Comparative Law of the National University «Odessa Law Academy», Ukraine*

Formulation of the problem. The relevance of the study due to epistemological situation that has developed in the jurisprudence, namely, the lack of or minimal cognitive interest in finding private-scientific picture of the world created by legal

science, i.e. scientific and legal picture of the world. As a consequence, there is an incorrect choice of investigate and legal research strategy (often a lack of understanding and application of the methodological guide in the form of a clear system of principles that make up the framework of scientific and legal picture of the world), as well as a distorted view of the results of research (no correspondence between the scientific concept and scientific theory, that gives knowledge obtained as a result of a descriptive, but not substantive in nature).

The ontological, epistemological and logical-methodological perspective of research categories «scientific picture of the world» can be traced in the works of A. Kuznetsova, A. Chanisheva, V. Vernadsky, V. Michailovsky, G. Hon, V. Stepin, V. Chernovolenko, H. Hertz, E. Blyakher, I. Loyfman, M. Planck, M. Mostepanenko, P. Dyshlevogo, L. Yatsenko and other scientists. Nevertheless, the question of what a scientific picture of the world created by legal science, what are the characteristics of its formation, is lying in the specialized literature, and if there are some studies of scientific and legal picture of the world, they are reduced to consideration of the some of knowledge about the existing legal phenomena significantly «impoverishing» the image of the scientific picture of the world of legal sciences.

In the light of the above, **the purpose of our research** can be defined as the search for content and structural components of the scientific and legal picture of the world, as well as a general description of the foundations of the functioning of this epistemological category by identifying problems and ways to overcome them.

Statement of the base material. First, note the methodological perspective of research. Along with cultural [1, p. 11] approach, methodological approach considers the scientific picture of the world largely as a result of research activities.

Several ontological postulates that the author considers the source.

First, the scientific picture of the world is presented as synthesizing a system of knowledge about the world, generated by science and expressed by means of the fundamental principles that explain the various forms of motion of matter.

Second, the scientific picture of the world – is a synthesis of scientific concepts as a living and inanimate nature, so it has a «dual-core» structure, that is, includes

scientific knowledge of natural-law character and scientific knowledge that characterize the social form of motion of matter.

Third, in the scientific picture of the world synthesis of the knowledge occurs on several levels – within a science or related fields of science [2, p. 14]. Multi-dimensional structure of the scientific picture of the world is due, in our opinion, the degree of abstraction of knowledge and an outlook on each of the levels. Therefore, there is a general scientific picture of the world «during the compilation and systematization of partial images of different structural levels of matter, i.e., what is usually called the local picture of the world» [3, p. 10]. While private scientific (formed in a single science or related sciences) picture of the world is formed in each field of the fundamental knowledge and is the highest form of systematization of knowledge in the particular sciences. If the general scientific picture of the world gives «humanized holistic image of the world, mastered in practice, the private scientific model growing from experimental measurement operations are intended to highlight only some part of reality, for which there is no picture of the world of figurative equivalent» [4, p. 53].

Fourth, in the light of the stated problems, stop our review at this level of synthesis of knowledge within the scientific picture of the world as an interdisciplinary level, which is an example of legal sciences – it appears in the form of a scientific and legal picture of the world as «a conceptual system and related her system model concepts and basic facts» [5, p. 9] the philosophical and theoretical, historical-legal, sectorial and international-legal character.

Based on ontological postulates, it is possible to present the «image» of the scientific picture of the world by the legal designation of its content features (characteristics) of the above:

1) The scientific and legal picture of the world (or picture of the world of Legal Sciences) – a system of synthesizing knowledge about the legal reality;

Moreover, the synthesis of knowledge is not «an amorphous sum of representations, produced by all (or many) sciences» [6, p. 43], as it is the quality of the integration of scientific knowledge, enabling the transition «from the scientific

picture of the world as an image, a model, a clear picture to the picture of the world as a special logical form of scientific knowledge» [7, p. 64].

2) The scientific and legal picture of the world is not identical to schematics of the world, because it includes not only «images» legal reality (types of legal system and their elemental composition, etc.), but their value, knowledge of development trends as transferred from other scientific and legal fields and mined within the legal sciences, as well as an ideological formation, formed by naturalization images;

3) The scientific and legal picture of the world is considered in three aspects: the ontological, epistemological and logical-methodological [8, c. 5-11];

Based on the difference of the aspects, the system is presented either as a system of knowledge about the object (*Ontological aspect*), or as a system of scientific cognition, it is the totality of concepts, theories, principles (system characteristics of objects, their typology, interaction, spatial and temporal attributes, etc.) (*Epistemological aspect*), or as a system of reflection, that is the methodological scheme of analysis of the object, the creativity scientific matrix (*Logical-methodological aspect*).

4) The scientific and legal picture of the world, being a kind of synthesis of knowledge about the social form of motion of matter (since it is a legal matter), along with the scientific knowledge of natural law character, presents a part of the "two-core" structure of the scientific picture of the world;

Natural-legal basis of the scientific picture of the world is the center of the ideological crystallization of the latter, «enriching» its value-cognitive constructs (epistemological principles), such as the theory of evolution, tipologizm, systematic, self-organization and others.

Several science, including legal, must have the means of cognition that are not only theoretically but also philosophically delineate the subject area of research, "... «Enter» in or «exit» from which no regard for those means of cognition as on a kind of «ideology» is not always logically correct ...” [3, p. 100]. We think that it is a value-cognitive structures mentioned earlier. Considering the wide field of their

application, these epistemological principles can be extrapolated [9] in the comprehension of the legal matter.

We venture to suggest that these principles constitute a methodological framework formed by the system of knowledge about the legal reality, along with the «ontological» principles, system settings functioning legal system (for example, the principle of legal pluralism, the principle of the rule of law, the principle of equality, the principle of legal certainty, etc.).

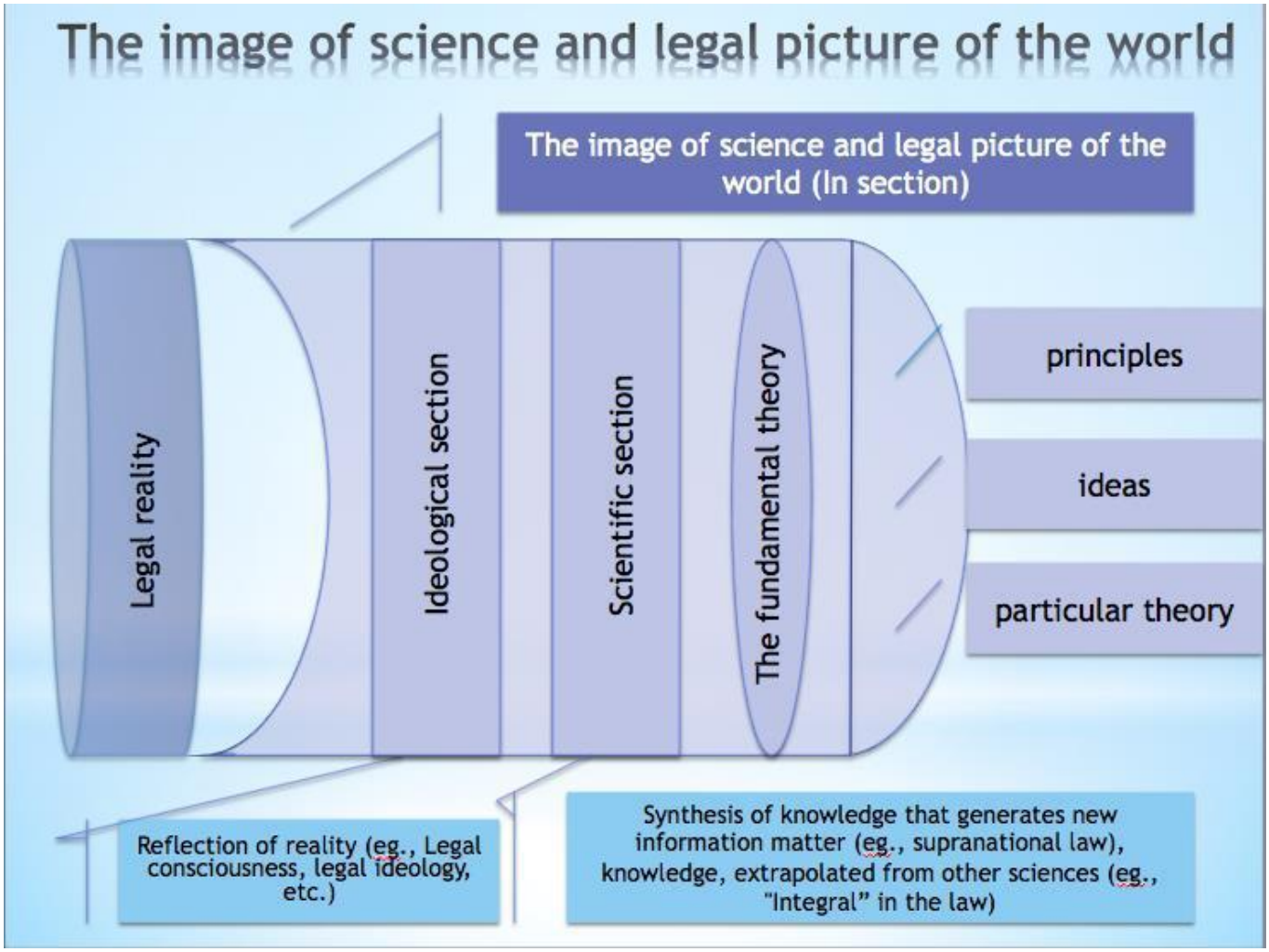

Fig. 1. The image of science and legal picture of the world (in the section)

Although the issue of the content and structure of scientific and legal picture of the world is still open, the title of its purpose - to give a complete image, the ideal model of legal reality, helping to build new scientific and legal theories. In a sense, controversial and very existence of this form of knowledge. Emerging here are

serious methodological problems in both ontological and epistemological plans. Does it make sense to allocate a special layer of scientific and legal knowledge, if it is obvious that it will be clearly defined by the «name» of a legal science and, therefore, deliver with the program and reductionist?

The fundamental importance of these questions impels us to discuss some of the problematic aspects of the formation and functioning of the modern scientific picture of the world in a legal general movement of scientific knowledge.

First, should be to identify the problems of theoretical and methodological:

1) there is no specific legal science, which would assume a dominant role in the formation of the philosophical, scientific, theoretical and methodological «center» system of knowledge within the scientific and legal picture of the world;

2) there is no ambiguity in the system of values and cognitive structures of scientific and legal picture of the world that, firstly, complicates cognition and understanding of the development and functioning of the legal matter, and, secondly, questioned the «originality» of scientific and legal knowledge the need to extrapolate the epistemological principles of the natural-legal sciences;

3) the scientific and legal picture of the world is preceded by fundamental legal theory, function (change of explanatory and predictive capabilities) which has an impact on the image of science and the legal picture of the world, while the theory itself to be in its infancy and badly traced its relationship with the concept of law, thereby giving scientific and legal knowledge descriptive in spite of a rather complex system organization of legal entities.

Theoretical and methodological problems of scientific and legal cognition at the doctrinal level, demonstrate the difficulties faced by the legal system in the function. Thus, the difficulties in the establishment of the legal system entities are pushing the system to search for means of «optimization» of its resources to improve the level of effective regulation. It is appropriate to recall the rule that « ... for everything that the system takes hold, she had to pay their own internal resources ... » [10, p. 36-37]. Actualizing, thus, the question of the existence of the mechanisms of evolution of law,

opportunities and time horizon of the formation of law, as well as identify patterns and the role of randomness in the way of legal development.

Conclusions. To be methodologically correct to use the research of resource for search mechanism of evolution of law, tools for improving the efficiency of legal regulation, the methods of forecasting the process of legal development and consideration of the legal accident in the transition period of the legal system, it is necessary first of all to define the legal science, which will take a leading role in the formation of «epistemological center» scientific and legal picture of the world. In our opinion, these philosophical and methodological abilities have comparative legal science.

In addition, you should build a system of ontological (the original, due to the peculiarities of the legal matter) and epistemological (value-cognitive structures borrowed from the natural-legal sciences) principles which constitute the frame synthesizing system of knowledge about the legal reality in the format of scientific and legal picture of the world. What will properly reflect the legal reality intensively and extensively develop the fundamental theory of law, to establish a correlation with the latter the concept of law.

References and comments

1. Андрюхина Л.М. Научная картина мира как предпосылка и результат научной деятельности / Л.М. Андрюхина // Научная картина мира: общекультурное и внутринаучное функционирование: Сб. науч. тр. – Свердловск: УрГУ, 1985. – 143 с.

2. Q.v. Дышлевый П.С., Яценко Л.В. Научная картина мира и мир культуры / П.С. Дышлевый, Л.В. Яценко // Научная картина мира: логико-гносеологический аспект: сборник научных трудов / П.С. Дышлевый, В.С. Лукьянец / Институт философии (Академия наук Украинської РСР), Научный

совет по проблеме "Философские вопросы современного естествознания" (Академия наук Украинської РСР). – К.: Наук. думка, 1983. – 269 с.

3. Михайловский В.Н., Хон Г.Н. Диалектика формирования современной научной картины мира / В.Н. Михайловский, Г.Н. Хон. – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1989. – 128 с.

4. Дышлевый П.И., Яценко Л.В. Что такое общая картина мира / П.И. Дышлевый, Л.В. Яценко. – М.: Знание, 1984. – 64 с.

5. Лойфман И.Я. Научная картина мира как форма систематизации знания / И.Я. Лойфман // Научная картина мира: общекультурное и внутринаучное функционирование: Сб. науч. тр. – Свердловск: УрГУ, 1985. – 143 с.

6. Бляхер Е.Д., Волынская Л.М. Картина мира и механизмы познания / Е.Д. Бляхер, Л.М. Волынская. – Душанбе: Ирфон, 1976. – 151 с.

7. Микешина Л.А. Научная картина мира как мировоззренческая форма знания / Л.А. Микешина // Научная картина мира: логико-гносеологический аспект: сборник научных трудов / П.С. Дышлевый, В.С. Лукьянец / Институт философии (Академия наук Украинської РСР), Научный совет по проблеме "Философские вопросы современного естествознания" (Академия наук Украинської РСР). – К.: Наук. думка, 1983. – 269 с.

8. For more details on the system approach to the scientific picture of the world is considered in: Лойфман И.Я. Научная картина мира как форма систематизации знания / И.Я. Лойфман // Научная картина мира: общекультурное и внутринаучное функционирование: Сб. науч. тр. – Свердловск: УрГУ, 1985. – 143 с.

9. Extrapolation process involves intensification and ekstensification form of concepts of development. In the first form will change the scope of the concepts, while in the second – there is enrichment of the content of concepts in relation to the knowledge in the subjects of new properties and relationships.

10. МихайловскийВ.Н., Светов Ю.И. Мировоззрение и современная научная картина мира / В.Н. Михайловский, Ю.И. Светов. – Л.: Знание, 1986. – 40 с.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Лигун Н.В, *кандидат психологічних наук, доцент*
Національна академія внутрішніх справ

Дослідження в галузі теорії та практики юридичної психології, одним із напрямків якої є управління персоналом вплив, говорить про впровадження інноваційних підходів до визначення шляхів поліпшення соціально-психологічної взаємодії керівників та їх підлеглих.

Аналіз літературних джерел та практичний досвід дозволяє стверджувати що однією з важливих психологічних якостей сучасного менеджера є гнучкість, вміння піддаватися психологічному впливу, змінювати свою поведінку і власні оцінки. Уміння піддатися психологічному впливу в даному випадку - це переважання спрямованості завдання над бажанням і прагненням підтвердити свою власну значимість. Зрештою успішне виконання завдання більшою мірою сприятиме підтвердженню власної значущості, ніж негнучкість в суперечці [2-3]. Розвитку уміння піддітися психологічному впливу, змінювати свою поведінку і власні оцінки за короткий термін часу сприяє коучинг.

Коучинг - це мистецтво сприяти підвищенню результативності, навчанню і розвитку іншої людини (англ. Майлс Дауні). Коучинг це - інструмент особистісного й професійного розвитку, формування якого почалося в 70-х роках XX століття. Засновником даної концепції В. Тімоті Голві (W. Timothy Gallwey) В подальшому ідеї Голві в застосуванні коучингу до бізнесу й

менеджменту розвинув в своїй книзі «Коучинг високої ефективності» розвинув Джон Вітмор (John Whitmore). Джерела коучингу лежать у спортивному тренерстві, позитивної, когнітивної й організаційної психології, в уявленні про усвідомлене життя й можливостях постійного й цілеспрямованого розвитку людини [1].

На початку 60-х років минулого століття коучинг був спрямований на формування технічної майстерності спортсменів, але в подальшому тренер «коуч» акцентував увагу, що технічної підготовки для перемоги недостатньо, є потреба в внутрішній, ментальній, підготовки гравця, його націленості на перемогу[1,6]. Але за останні 20 років коучинг позитивно зарекомендував себе в країнах Західної Європи, Америки та Японії і активно застосовується в різних сферах професійної та особистісної діяльності , вирізняють кар'єрний коучинг, бізнес-коучинг, коучинг особистої ефективності, лайф-коучинг. Кар'єрним коучингом останнім часом називають кар'єрне консультування, що включає в себе оцінку професійних можливостей, оцінку компетенцій, консультування з кар'єрного планування, вибір шляху розвитку, супровід у пошуку роботи та інші пов'язані питання. Яскравим представником цього сучасного напрямку є Clever. Вирізняють також індивідуальний коучинг, корпоративний (груповий) коучинг. За форматом різняться очний (особистий коучинг, фото-коучинг) і заочний (інтернет-коучинг, телефонний коучинг) види коучингу.

Отже, коучинг є системою реалізації спільного соціального, особистісного потенціалу учасників процесу розвитку з метою отримання максимально можливого ефективного результату. За допомогою коучингу особи розширюють сферу пізнання, підвищують ефективність діяльності за короткий час. Відмінність коучингу від усіх видів консультування - це реалізація потенціалу осіб у ході сесії [4-5]. Отже, певні заходи дозволять активізувати особистий потенціал, поліпшити соціально - психологічний клімат в колективі, зберегти, відновити здоров'я і працездатність працівника, його соціальне та психологічне благополуччя.

Враховуючи вищезазначене, на нашу думку необхідно в подальшому опрацювати можливості подальшого впровадження коучингу у відповідності з новими вимогами та сучасними методами управління. Обізнаність менеджерів щодо технологічних особливостей коучингу дасть змогу підвищити ефективність його використання при управлінні персоналом.

Визначення сутності коучингу дозволило нам охарактеризувати ті переваги, які дає використання коучингу в професійній діяльності менеджера, а саме коучинг розвиває професійні якості працівників, адже в першу чергу коучинг- це не навчання, а допомога в процесі навчання. Використання коучингу при управлінні є актуальним також, так як коучинг сприяє розвитку взаємин між працівниками, формує позитивний соціально-психологічний клімат в підрозділі. Важливим є те, що коучинг суттєво економить час при навчанні, адже працівники які пройшли коучинг здатні самостійно вирішувати професійні питання, брати на себе відповідальність, таким чином у менеджера є час на виконання більш складних професійних завдань, що в своє чергу підвищує ефективність управління персоналом.

Активне впровадження коучу у систему управління відкриває дієві способи і можливості підвищення результативності професійної діяльності і є принципово новою формою професіоналізації і гуманізації підготовки кадрів керівної ланки.

Література

1. Коучинг как средство управления [Электронный ресурс]. – Режим доступа. – zhuk.net/ page.php? id=441
2. Морозов А.В. Хрестоматия. Психология влияния/А.В. Морозов. - 1 издание, СПб «Питер» 2002. - 512 стр.
3. Петровська І.Р. Підвищення ефективності управлінської діяльності керівника за допомогою коучингу / І.Р. Петровська, Р.Д. Бала // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 20.14. – С. 158–161.

4. Самольянов О. Coach2: Коучинг до самой сути / О. Самольянов, М.Р. Джей. – СПб.: Изд-во «Речь», 2008. – 126 с.
5. Томашек, Н. Системный коучинг. Целеоринтированный подход в консультировании [Текст] / Н. Томашек; пер. с нем. - М.: Изд-во Гуманитарный центр, 2008. - 176 с.
6. Уитмор, Джон. Тренировка высокой эффективности. М.: МАКУБ, 2005 — 168 с.

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПЕНСІЙНИХ ВИПЛАТ В УКРАЇНІ

Наконечна Юлія Леонідівна,
доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Пенсійний фонд України (ПФУ) є центральним органом виконавчої влади, що здійснює реалізацію державної соціальної політики з питань пенсійного забезпечення осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню. Доходи Пенсійного фонду у 2016 році було визначено на рівні 257724720,7 тис. грн., видатки -256884120,7 тис. грн. В структурі всіх доходів ПФУ єдиний соціальний внесок складає 41%. Серед основних факторів, що вплинули на формування бюджету Пенсійного фонду у 2016 році зазначимо зниження ставки єдиного соціального внеску (ЄСВ) на фонд оплати праці майже вдвічі до 22% для роботодавців та скасування внесків у розмірі 3,6% для працівників. Проте, очікуваного зростання фонду оплати праці не відбулося. Принцип бездефіцитності та збалансованості, із значними труднощами, вдається забезпечити завдяки дотаціям державного бюджету. Так, кошти Державного бюджету України на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів ПФ в цьому році складають 56,4 %, або 145,4 млрд. грн. [1]. Отже, основним джерелом пенсійних виплат вже сьогодні

фактично стали загальнодержавні податки, а не внески на соціальне страхування. Уряд перерозподіляє кошти з бюджетних програм на пенсії.

Головним завданням зміцнення джерельної бази бюджету ПФ є збільшення платників ЄСВ, які становлять лише близько 10 млн. осіб при загальній кількості зайнятих 16 млн. осіб. Залишається гострою проблема заниження фактичного розміру заробітної плати, сплати ЄСВ з мінімального її розміру. Пенсійні трансформації повинні бути тісно пов'язані із скорочення кількості «молодих пенсіонерів» - осіб, які мають право виходу на пенсію до досягнення ними пенсійного віку. На відміні пільг на достроковий вихід на пенсію наполягають і міжнародні фінансові кредитори. Також необхідно продовжувати політику обмеження рівня високих пенсій державним службовцям.

У 70 роки в Україні спостерігався бум народжуваності, тому очікується, що у 2030 році платників ЄСВ буде менше, ніж пенсіонерів. Ініціативи щодо підвищення пенсійного віку в Україні, подовження тривалості трудового періоду і як наслідок збільшення кількості зайнятих, мали б стримувати зростання навантаження на пенсійну систему. Проте в країні є розуміння, що рішення про підняття пенсійного віку має коригуватися із середньою тривалістю життя, в Україні для чоловіків він становить 66,3 роки, для жінок 76,2 роки та із визначенням періоду життя осіб після виходу на пенсію. Крім того, є велика вірогідність того, що держава економлячи пенсійні кошти, збільшить виплати з безробіття на фінансування людей старшого віку, тобто буде змушена витрачати більше грошей на забезпечення їх соціальних потреб з Фонду загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття. В Європейських країнах середній пенсійний вік досягає 67 років. У цьому контексті для України зарубіжний досвід є корисним, але не завжди цілком прийнятним.

Висновок: Зниження ставки соціального внеску має привести до збільшення надходжень до бюджету ПФ, проте це тривалий процес. Уряд залишив частину коштів у бізнесі, розраховуючи, на його детінізацію,

створення нових робочих місць, збільшення фонду оплати праці та повернення кошти через підвищення заробітних плат і сплати внесків до Пенсійного фонду. Обов'язок держави створити всі необхідні умови для розвитку вітчизняного бізнесу.

Основним завданням Стратегії модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року є зміцнення фінансової стабільності пенсійної системи [2]. Сутність реформування пенсійної системи в тому, щоб в Україні з'явилися інші ніж кошти державного пенсійного фонду реальні джерела пенсійного забезпечення. Корпоративні галузеві пенсії та індивідуальні пенсії, на основі одержуваних за договором особистого добровільного пенсійного накопичувального страхування мають стати надійним і потужним джерелом в системі пенсійного забезпечення громадян. Отже, необхідно зберегти державну розподільну систему в удосконаленому вигляді з одночасним стимулюванням розвитку добровільних приватних пенсійних програм. На жаль, формувати власну національну модель державного регулювання фінансового забезпечення пенсійної системи необхідно з урахуванням особливостей всього позитивного та негативного історичного досвіду розвитку державності в Україні, а саме тотальної недовіри населення до накопичувальних програм пенсійного забезпечення, банківських та страхових пенсійних продуктів. Вкладаючи сьогодні гроші на пенсію у майбутньому періоді, громадянин не застрахований від втрати останніх заощаджень. Держава до цього часу не виступає гарантом у пенсійних відносинах суб'єктів пенсійної системи.

Ефективний механізм фінансування пенсій, стосується введення чітких і сталих правил формування пенсій, встановлення єдиного принципу пенсійного забезпечення без надання пільг для яких-небудь професій (крім військових), розширення бази для внесків у систему соціального забезпечення. Пенсію слід заробляти завдяки власним зусиллям під час активного періоду життя із розширенням можливостей самостійно регулювати свій добробут у старості як учасник державних та недержавних пенсійних фондів. Розглядати пенсійну

реформу необхідно тільки в комплексі з іншими реформами влади в сфері реального сектору економіки та державних фінансів.

Список літератури:

1. Про затвердження бюджету Пенсійного фонду України на 2016 рік, http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/190-2016-%D0%BF

2. Стратегія модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року, http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article;jsessionid=9DE40EB655C0554E74863193A1F8702A.app1?art_id=239180&cat_id=223259

ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНА РУХОВА АКТИВНІСТЬ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ З ВАДАМИ СЛУХУ

Оріховська Анна Сергіївна,
аспірант Національний університет фізичного виховання і спорту України

Вступ. В останні десятиріччя у європейських країнах світу спеціально організована рухова активність студентів з нозологічними особливостями фізичного, сенсорного розвитку розглядається як потужний засіб зміцнення здоров‘я молоді, створення умов для покращення ефективності навчальної діяльності, раціональної організації дозвілля та підвищення якості життя в цілому. Аналіз світового досвіду та результатів наукових досліджень переконують, що ефективним напрямом підвищення рівня рухової активності студентської молоді з особливими потребами в Україні є вдосконалення системи оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Важливим на сьогодні залишається подальше узагальнення та адаптація сучасних підходів до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності студентської молоді з

вадами слуху, що врахує сучасні умови навчання у вишах, а також особливості залучення студентів до рухової активності в конкретних умовах (соціально-економічних, навчально-виховних, матеріально-технічних, природно-кліматичних) з урахуванням традицій ВНЗ та фахової спеціалізації кадрового забезпечення.

Результати дослідження. Встановлено, що оздоровчо-рекреаційна спрямованість передових систем фізичного виховання є основою здорового способу життя населення країни. Вона є чинником, що сприяє вдосконаленню психофізичної підготовки студентів з обмеженими можливостями до активного життя і професійної діяльності, покращує розвиток інтелектуально-творчого потенціалу, орієнтована на ефективне використання збережених аналізаторів і функцій з компенсаторно-корекційним навантаженням, розширює світогляд та зумовлює рівень опанування студентською молоддю знаннями, уміннями і навичками на відповідну їх освіченість та інтеграцію у суспільство.

Принциповим аспектом є приведення у відповідність до реалій сьогодення системи оздоровчо-рекреаційної діяльності студентів та відхід від традиційних стереотипів, що не дозволяють досягти поставленої мети – соціалізації особистості, яка сприяє індивідуальному розвитку та самореалізації молодого покоління в інтересах особистості та суспільства.

Пріоритет оздоровчої спрямованості фізичної культури, закріплений у державно-правових і законодавчо-нормативних документах, вимагає застосування в системі фізичного виховання студентської молоді новітніх технологій підвищення рівня їхньої рухової активності, зокрема, організації дозвіллєвої діяльності студентів з вадами слуху, що матиме оздоровчо-рекреаційну спрямованість.

Проблема організації вільного часу студентів з обмеженнями слуху відрізняється великою складністю й суперечливістю. По-перше, маючи можливість вибирати заняття на дозвіллі за власним бажанням, молоді люди часто не готові до усвідомленого вибору видів діяльності, що сприяють повноцінному формуванню особистості. По-друге, прагнучи до самостійності у

виборі форм використання дозвілля, студенти обмежені певним колом соціальних ролей. По-третє, зазвичай, студенти сприймають дозвілля тільки як час розваг. Саме тому організація дозвілля студентської молоді, з одного боку, складна, багатоступенева, а з іншого – досить суперечлива система.

Організація оздоровчо-рекреаційної діяльності молоді з вадами слуху в системі фізичного виховання студентів ВНЗ передбачає дотримання єдності мети, завдань, методів, засобів і форм організації рухової активності під час дозвілля студентів, спрямованих на зміцнення їхнього здоров'я, всебічний психофізичний розвиток, підвищення розумової та фізичної працездатності та основних професійних компетенцій майбутніх фахівців, формування філософії здорового способу життя.

У той же час аналіз програмно-нормативних документів щодо функціонування системи фізичного виховання студентів з особливими потребами українських вишів показав що, незважаючи на акцентовану увагу з боку держави до фізичної культури, зафіксовану у відповідних законодавчих базах та постановах, фактично не вирішена проблема збереження та зміцнення здоров'я молоді з особливими потребами через недостатню розробленість механізмів їх реалізації та контролю в системі фізичного виховання студентів в умовах вишу.

Для студентської молоді означеної нозології основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі рекреаційної діяльності, є: *оздоровчі завдання*: зміцнення здоров'я студентів засобами фізичної рекреації; формування в молодої людини свідомої потреби в підтриманні високого рівня фізичної та розумової працездатності, самоорганізації здорового способу життя; *освітні завдання*: оволодіння теоретичними знаннями щодо самостійної організації рухової активності під час дозвілля; формування системного комплексу знань, теоретичних основ і практичних навичок для реалізації потреби молоді в руховій активності та фізичному вдосконаленні; *виховні завдання*: удосконалення психомоторних здібностей, що забезпечують високу продуктивність професійно-технічних дій; моральне, естетичне, духовне

удосконалення та подальший розвиток особистості студентів під час дозвілля, організованого на засадах сучасних загальнонаукових і спеціальних технологій у галузі теорії, методики і практики оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Передбачаємо, що у процесі планування змісту та форм оздоровчо-рекреаційної діяльності студентів з вадами слуху необхідно враховувати структуру їхньої мотивації до участі в оздоровчо-рекреаційних заходах.

Висновки. Планування, конкретизація та комплексне вирішення оздоровчих, виховних та освітніх завдань у системі фізичного виховання студентів з вадами слуху під час дозвільної діяльності в умовах вишу, що ґрунтується на врахуванні їхніх домінуючих потреб і мотиваційних тенденцій, сприятиме формуванню природного потягу молоді до активного та змістовного проведення дозвілля та стане вагомим підґрунтям для формування філософії здорового способу життя.

COMPLEX OF COMPONENTS OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF THE ENTERPRISE

Redkva Oksana Zinoviivna
Ph.D. in Economics, teacher
Technical College of Ternopil National Technical University named after Ivan Puliui

In Ukraine, most businesses regardless of ownership, origin, size, scope of activities are forced to work in conditions of considerable uncertainty, unpredictability and high risk. The system of economic security is designed to ensure the implementation of a number of conceptual, technological, methodological steps to protect it against internal and external threats. Therefore, the system must include a set of components able to organize activities to plan measures aimed at balanced and safe operation of the enterprise in rapidly changing market conditions.

Most of the authors of scientific and practical works devoted to the questions of formation of the economic security system are unanimous multi competence of

this system. However, in modern literature it has not been formed a consensus regarding quantitative composition of components in the system of economic security, as reflected in Table 1.

Table 1

Analysis of interpretations of several authors on the composition of the economic security components

Author (s)	Components of the economic security system of the enterprise							Total number ofcomponents,units
	Concept	Functionalareas	Entities	Objects	Facilitatingmechanisms	Form oforganization	Measures	
Ortynskyi V. L., Kernytskyi I. S., Zhyvko Z. B.	+	+	+	+			+	5
Khryniuk O. S.		+	+	+	+			4
Kamlyk M. I., Korchovna M. R.			+	+	+			3
Orlyk O. V.		+				+	+	2
Haricheva S.Iu.		+						1

Source: compiled by author on the basis of [1; 2; 3; 4; 5].

Thus, from the table.1 one can conclude that the economic security system may include a different number of components. Every enterprise is unique in its own way, because scale of each system ensuring economic security, the number of its constituent parts (subsystems) the complexity of its performed functions and other characteristics of the system are directly dependent on the overall strategy of the particular enterprise within the chosen market.

Generalized structure of components of economic security is shown in Fig. 1.

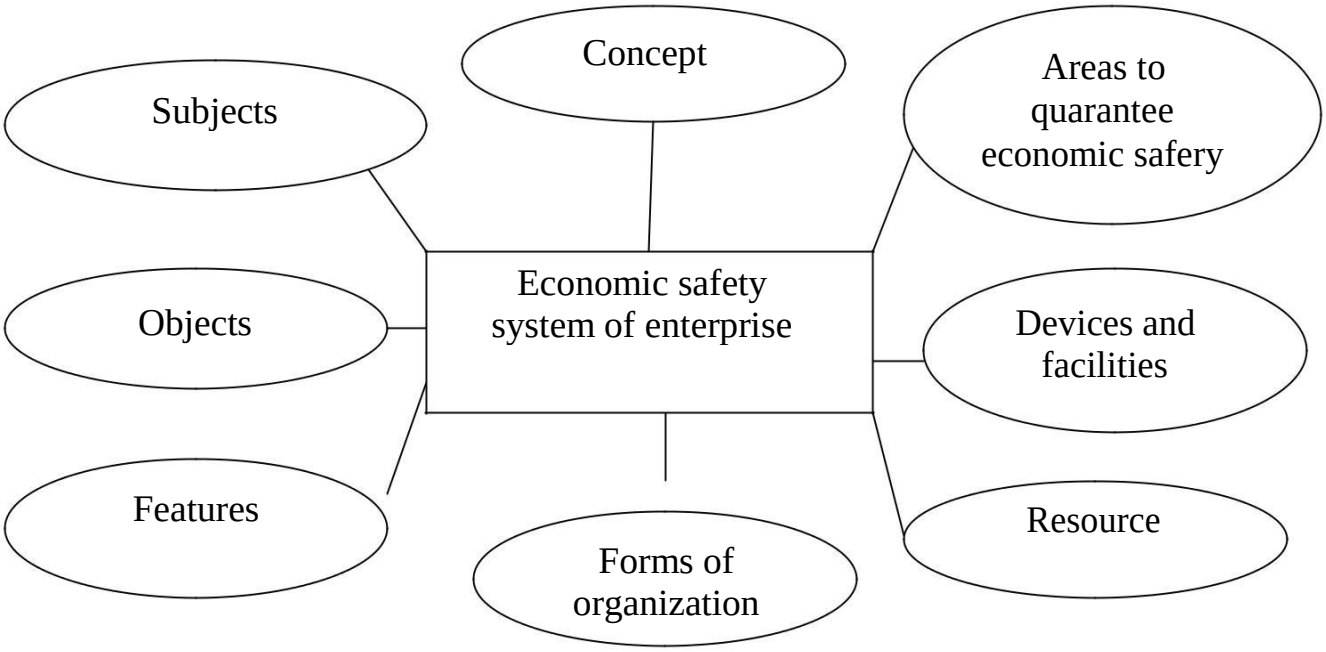

Fig 1. Complex of components of economic security
Source: compiled by author

The complexity of the system of economic security depends on several factors, including such as the level of competition in the industry, the demand for products or services, their degree of innovation, the need for patenting the technology of production, the development and structure of production capacity, quality status of personnel, production discipline, environmental state, risks of production and so on. This means that the system of economic security can not be stereotyped. Moreover, it should be unique at each enterprise.

On the one hand, the security system of the enterprise must be independent, separate from those of other production units. On the other hand, its isolation is relative because security system of the enterprise is a component of the higher level of security – a city, a region and a country. Many tasks of the enterprise security can not be solved independently, without the decisions taken at the highest levels of the system, and above all, at the state level. The most important political, macroeconomic, legal and other solutions that constitute security environment of industrial activity are taken at this level.

Small enterprises use the services of external specialized private organizations: consulting, security, information and more. These include: registration chambers, recruitment and staff appraisal firms, credit bureaus, marketing research centers, private security and detective organizations and others.

Medium-sized enterprises can use a combined security system. On the one hand, if necessary, they can obtain services from external organizations, on the other hand - actively build on the capabilities of their services and departments, including legal, financial, marketing, security, safety, personnel, economic analysis, access control, records etc.

For a large enterprise it is appropriate to establish its own security. As a rule, one of the leaders of the enterprise coordinates all activities ensuring security. To develop proposals and perform advisory functions may be established security council.

References:

1. Haricheva S.Iu. The System of Economic Security [Electronic document] / S.Iu. Haricheva // Management: Development Theory and Practice. – 2012. - – Access mode: http://thesis.at.ua/publ/menedzhment_rozvitok_teorija_ta_praktika/garicheva_s_ju_sistema_ekonomichnoji_bezpeki_pidpriemstva/5-1-0-52

2. Kamlyk M.I. Economic Security of Entrepreneurship. Economic and Legal Aspects [Tutorial] / M. I. Kamlyk. – K.: Ataka, 2005. – 432p.

3. Orlyk O. V. Areas of Formation of a Reliable System of Economic Security for Entities [Electronic document] / O. V. OrlyK – Access mode: http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1483/3/%D...0%9D%D0%B0%D0%BF%D1%80%D1%8F%D0%BC%D0%BA%D0%B8%20%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC% 1%8F.pdf

4. Ortynskyi V. L. Л. Economic Security of Enterprises, Organizations and Institutions [Tutorial] / V. L. Ortynskyi, I. S. Kernytskyi, Z. B. Zhyvko. – Kyiv: Legal unity, 2009 . – 542 p.

5. Khryniuk O. S. System Ensuring Economic Security: the Basic Elements [Electronic document] / O. S. Khryniuk, M. R. Korchovna // Electronic publication "Effective Economy".- 2015. - № 3. – Access mode: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=39271

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА ЗАХИСТУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ[7]

Рєзнік Олег Миколайович
к.ю.н.
Сумський державний університет

Однією з головних цілей податкової політики в Україні є створення стабільної й ефективної податкової системи, яка б забезпечила достатній обсяг надходжень платежів до бюджетів усіх рівнів, а також забезпечила захист фінансово-економічної безпеки держави. Тому визначення адміністративно-правового статусу податкової міліції має важливе значення для з'ясування його правових можливостей, а також дає змогу вдосконалювати законодавство, яке регулює діяльність цього суб'єкта.

Відзначимо, що органи податкової міліції наділені адміністративною правосуб'єктністю, яка характеризуються наявністю відповідної адміністративної правоздатності та адміністративної дієздатності. Адміністративна правоздатність податкової міліції полягає у її здатності мати юридичні обов'язки і права в сфері публічного управління, що передбачені нормами адміністративного права, а адміністративна дієздатність – у здатності практично реалізовувати надані їй юридичні права і обов'язки [2, с. 46].

Відповідно адміністративно-правову основу діяльності податкової міліції як суб'єкта захисту фінансово-економічної безпеки України складають норми Законів України «Про Національну поліцію», «Про демократичний цивільний

[7] Робота виконана в рамках проекту № 0116U006814 (супровідний лист № 01/15-06/3278 від 19.08.2016 р.).

контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави», Податкового кодексу України та інших нормативно-правових актів, що визначають її адміністративно-правове положення. До підзаконних нормативно-правових актів щодо діяльності податкової міліції можна віднести: укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі та міжвідомчі підзаконні нормативно-правові акти.

Основним нормативно-правовим актом, що регламентує діяльність податкової міліції та її завдань, структуру податкової міліції, повноваження, права податкової міліції, прийняття на службу до неї та службу в податковій міліції, заохочення та відповідальність посадових і службових осіб податкової міліції, врегулювання конфліктів інтересів, правовий та соціальний захист осіб начальницького і рядового складу податкової міліції, матеріальне а соціально-побутове забезпечення осіб начальницького і рядового складу податкової міліції, є розділ XIII-2 Податкового кодексу України [1]. Даний розділ був доповнений до Податкового кодексу згідно із Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо Державної податкової служби та у зв’язку з проведенням адміністративної реформи в Україні».

Діяльність податкової міліції за окремими напрямками роботи також регулюється Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», Кримінальним процесуальним кодексом України, Кримінальним кодексом України.

Одним із ключових елементів адміністративно-правового статусу податкової міліції як суб’єкта захисту фінансово-економічної безпеки України є її завдання. Отже, завданнями вказаного суб’єкту є:

1) запобігання кримінальним та іншим правопорушенням у сфері оподаткування та бюджетній сфері, їх розкриття, розслідування та провадження у справах про адміністративні правопорушення;

2) розшук осіб, які переховуються від слідства та суду за кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування та бюджетній сфері;

3) запобігання і протидія корупції у контролюючих органах та виявлення

її фактів;

4) забезпечення безпеки діяльності працівників контролюючих органів, захисту їх від протиправних посягань, пов'язаних з виконанням службових обов'язків [1]. Таким чином, завдання податкової міліції України конкретизують мету її діяльності, а також визначають основні шляхи та засоби її досягнення.

Похідними від завдань є функції податкової міліції України. Податкова міліція складається із спеціальних підрозділів по боротьбі з податковими правопорушеннями, що діють у складі відповідних контролюючих органів, і здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, виконує оперативно-розшукову, кримінально-процесуальну та охоронну функції.

Наступним ключовим елементом адміністративно-правового статусу податкової міліції є повноваження. Податкова міліція відповідно до покладених на неї завдань: 1) приймає і реєструє заяви, повідомлення та іншу інформацію про кримінальні та інші правопорушення, віднесені законом до компетенції податкової міліції, здійснює в установленому порядку їх перевірку і приймає щодо них передбачені законом рішення; 2) проводить відповідно до закону оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування в межах наданої законом компетенції, вживає заходів щодо відшкодування завданих державі збитків; 3) здійснює розшук осіб, які переховуються від слідства та суду за кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування та бюджетній сфері; 4) вживає заходів щодо виявлення і розслідування злочинів, пов'язаних з відмиванням, легалізацією, розкраданням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями; 5) виявляє причини і умови, що сприяли вчиненню злочинів та інших правопорушень у сфері оподаткування та бюджетній сфері, вживає заходів до їх усунення; 6) у разі виявлення фактів, що свідчать про організовану злочинну діяльність, або дій, що створюють умови для такої діяльності, направляє матеріали з цих питань відповідним спеціальним органам по боротьбі з організованою злочинністю; 7) передає відповідним правоохоронним органам матеріали за фактами правопорушень, за

які законом передбачено кримінальну відповідальність, якщо їх розслідування не належить до компетенції податкової міліції; 8) забезпечує безпеку діяльності контролюючих органів та їх працівників, а також захист працівників від протиправних посягань, пов'язаних з виконанням ними службових обов'язків; 9) здійснює заходи щодо запобігання і протидії корупції у контролюючих органах та виявлення фактів корупції, а також усунення наслідків корупційних правопорушень; 10) складає протоколи та розглядає справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом; 11) збирає, аналізує, узагальнює інформацію щодо порушень у сфері оподаткування та бюджетній сфері, прогнозує тенденції розвитку негативних процесів кримінального характеру, пов'язаних з оподаткуванням; 12) виявляє кримінальні та інші правопорушення у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, встановлює місцезнаходження платників податків, проводить опитування їх засновників, посадових осіб.

У статті 351 Податкового кодексу України також зазначається, що для виконання решти покладених на податкову міліцію обов'язків, надається право, передбачене статтями 3 і 5 Закону України «Про міліцію», проте не має посилання на Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» та Кримінальний процесуальний кодекс України. Але ж Закон України «Про міліцію» втратив чинність у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Національну поліцію», проте до податкового законодавства дані зміни не внесені.

До теперішнього часу податкова міліція керується «Положенням про проходження служби особовим складом органів внутрішніх справ», затвердженого постановою КМ УРСР № 114 від 29 липня 1991 року, що на нашу думку є застарілим і потребує прийняття нового законодавчого чи нормативно-правового акту, який би регулював проходження служби особовим складом податкової міліції з урахуванням специфіки діяльності в умовах сьогодення.

Отже, адміністративно-правовий статус податкової міліції України

визначається її конкретним призначенням, місцем і роллю в системі правоохоронних органів України які покликані забезпечувати захист фінансово-економічної безпеки України, характеризується її компетенцією, територіальними межами діяльності, а також юридичною відповідальністю посадових та службових осіб, які працюють в її підрозділах.

При цьому в діяльності податкової міліції як суб'єкта захисту фінансово-економічної безпеки країни є багато факторів які на нашу думку вливають на її діяльність. Проаналізуємо основні.

Перший фактор – це політичний. З моменту існування податкової міліції, її постійно намагаються ліквідувати, оскільки вона попереджає, виявляє та розкриває злочини, в податковій та бюджетній сфері, в тому числі що стосуються відмивання незаконно отриманих коштів через офшори. Не для кого не секрет, що більшість депутатів Верховної Ради України мають власний бізнес. У зв'язку з цим, це дає підстави вважати, що депутати Верховної Ради України зацікавлені в ліквідації податкової міліції.

Другий фактор – це організаційний. На даний час в жодній з областей України не залишилося районних та міжрайонних підрозділів податкової міліції, а штатна чисельність працівників скоротилася до мінімуму. Дійшло до того що на одного підлеглого працівника в середньому припадає до 3-4 керівників. Так, на прикладі Сумської області, штатна чисельність працівників податкової міліції станом на 2013 рік складала 202 чол., а станом на 01 листопада 2016 рік складає 91 чол.

Третій фактор – соціальний. На сьогодні соціальне забезпечення співробітників податкової міліції не відповідає умовам проходження служби та є фактично передумовою для поширення корупції в лавах цієї служби. В порівнянні, заробітна плата старшого слідчого з особливо важливих справ з 2013 по 2016 рік зросла в середньому лише на 300 грн. При цьому ніхто не враховує негативні зміни які відбуваються в державі, а саме: зростання інфляції, що в свою чергу призводить до зростанню цін у всіх сферах життя та зубожіння населенню в цілому.

Четвертий фактор – «наявність показника в роботі», де спочатку вимагається наявність кримінальних проваджень, а економічний ефект при цьому не враховується. В Україні не можуть відійти від тих часів, що ефективна діяльність правоохоронних органів на які покладено обов'язок забезпечувати захист фінансово-економічної безпеки країни визначається сумою коштів яка надійшла до державного бюджету, упередження розкрадання державних коштів тощо.

Отже проаналізувавши адміністративно-правовий статус податкової міліції та основні фактори які впливають на її діяльність ми можемо стверджувати, що податкова міліція як головний суб'єкт захисту фінансово-економічної безпеки країни перебуваючи в такому стані не зможе якісно протидіяти злочинності в податковій та бюджетній сфері, а отже її діяльність потребує кардинальних змін. На нашу думку є нагальною потребою в удосконаленню системи правоохоронних органів щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки України, а саме створення єдиного правоохоронного органу у сфері захисту фінансово-економічної безпеки країни.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755–VI // ВВР України. – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.

2. Пономарьов О. Адміністративно-правовий статус податкової міліції України дис. … канд. юрид. наук / О. Пономарьов. – К., 2015. – 179 с.

СУБ'ЄКТИ ОСВІТНІХ СПОЖИВЧИХ ПОСЛУГ: ПРАВОВИЙ МІФ?

Ольга Олексіївна Старицька,
Національна академія внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри теорії держави та права

На шляху до переформатування ринкової економіки, поширення глобалізаційних процесів все більш актуальним постає питання щодо професійного потенціалу та конкурентоспроможності наших співвітчизників на світовій царині трудової діяльності. Нині інтернаціоналізація навчання стає одним із перспективних напрямів розвитку вітчизняної освітньої сфери, при цьому слід зауважити, що головним орієнтиром виступає формування та ефективна реалізація інтелектуально-працюючого експортного потенціалу і на основі його здобутків подальшу інтеграцію у світовий простір. Таким чином, основною прерогативою сучасної освітньої політики має бути не тільки переорієнтація вищого навчального закладу (надалі – ВНЗ) на світовий рівень, але й фактична реалізація заявлених вимог [3].

Звертаючись до питання ринку освітніх послуг необхідно буде закцентувати свою увагу і на тому, що як у будь-якій сфері суспільного існування, попит формує пропозицію, таким чином запровадження нових спеціальностей розвиває потенціал ВНЗ та відповідно підвищує його рівень у навчальній площині. Однак при цьому, з юридичної точки зору, постає проблема, а чи можливе звернення до такого ВНЗ у разі неотримання або недоотримання очікуваного результату (професійних знань та умінь) за захистом своїх прав? Чи підпадають освітні послуги такого роду під дію споживчого права та чи можливо взагалі визнати студента споживачем?

Проаналізувавши таку ситуацію можемо дійти висновку, що суто теоретично суб'єктами освітніх послуг можуть бути: ВНЗ, як надавач або виконавець послуг, що здійснює навчання у відповідності до встановленого

плану; студент, як особа зацікавлена в отриманні професійних знань та умінь; роботодавець, який виступає в якості отримувача фахівця відповідного професійного рівня; держава, яка завдяки збільшенню кількості фахівців підвищує свій рейтинг на світовій арені та розвиває економічний приріст.

Проте, якщо зосередити свою увагу на чинному законодавстві України щодо захисту прав споживачів та низці іншої нормативної бази, то стає цілком зрозумілим, що усе вищеперераховане нами не має права на фактичне існування, і ось чому:

По-перше, ВНЗ не може бути виконавцем, як це передбачено у ч.3 ст.1 Закону України «Про захист прав споживачів» [2], оскільки він не є суб'єктом господарювання у відповідності до ст. 55 Господарського кодексу України [1]. ВНЗ не можуть виступати господарськими організаціями, оскільки не мають на меті отримання прибутку. Вони можуть діяти лише як установа.

По-друге, піддається сумніву теза про те, що студент є споживачем послуг, оскільки при детальному аналізі ч. 22 ст. 3 зазначеного закону [2], стає зрозумілим, що споживачем не може виступати фізична особа, яка отримує бажане (товар, роботу чи послугу) з метою підприємницької діяльності або бути найманим працівником з такою ж ціллю. Тобто, виходить так, що реалізуючи свої знання на практиці студент втрачає право на свій споживчий захист. Тоді постає цілком логічне питання, а навіщо отримувати уміння, якщо з метою подальшої його реалізації ти не можеш його захистити?

По-третє, роботодавець, держава, батьки та навіть науково-педагогічні працівники не можуть бути суб'єктом споживчих освітніх послуг, оскільки дане питання їх не стосується особисто, тобто не є послугою для задоволення власних потреб.

Також окремо постає питання щодо можливості існування суб'єктів споживання у освітній (шкільній) сфері. Начеб то, суто теоретично, виконавцем може бути шкільний заклад освіти, споживачем – ВНЗ (оскільки отримує «результат послуги» – школяр-студент), батьки (по-перше, до настання повної дієздатності вони відповідають за дитину, по-друге, як особи соціально-духовні,

вони бажають своїй дитині надати усього найкращого), роботодавець (як отримувач фізичного працівника із певним рівнем знань). Але й цьому випадку зазначені вище статті матимуть ту ж саму юридичну силу і призведуть до таких самих наслідків.

Таким чином, дискурсивним залишається питання, а чи можливо взагалі розглядати освітні послуги як предмет споживчого права? На жаль, чинне законодавство України надає негативну відповідь на поставлене питання. Відтак, отримавши неналежну послугу, що була надана ВНЗ (за умови, що студент прагнув до таких знань та умінь) майбутній випускник не має права на відповідний захист.

Список використаної літератури:

1. Господарський кодекс України : за станом на 17 груд. 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, 2 трав. — Ст. 144.

2. Про захист прав споживачів : Закон України : за станом на 17 груд. 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 30. — Ст. 379.

3. Україна на міжнародному ринку освітніх послуг вищої освіти». Аналітична записка // Національний інститут стратегічних досліджень. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/articles/1695/

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ ЗЕЛЕНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА

Танцюра Д.В. *– эксперт в области охраны окружающей среды*

Одной из важнейших задач, определенных Энергетической стратегии Украины на период до 2030 года признано надежное, экономически обоснованное и экологически безопасное удовлетворение потребностей

населения и экономики в энергетических продуктах. В этом контексте актуализируется значимость и перспективность внедрения в процесс энергетического развития Украины зеленого строительства – одного из видов строительства и эксплуатации зданий, воздействие которых на окружающую среду минимально. Его целью является снижение уровня потребления энергетических и материальных ресурсов на протяжении всего жизненного цикла здания: от выбора участка по проектированию, строительства и эксплуатации до ремонта и сноса.

Другой целью зелёного строительства является сохранение или повышение качества зданий и комфорта их внутренней среды. Эта практика расширяет и дополняет классическое строительное проектирование понятиями экономии, полезности, долговечности и комфорта.

Хотя новые технологии по строительству зелёных зданий постоянно совершенствуются, основной целью данной идеи является сокращение общего влияния застройки на окружающую среду и человеческое здоровье, что достигается за счёт эффективного использования ресурсов, внимания по поддержанию здоровья жителей и повышению эффективности работников, а также путем сокращения отходов, выбросов и других воздействий на окружающую среду.

Среди основных Задач Зеленого строительства необходимо выделять такие как: сокращение пагубного воздействия строительной деятельности на здоровье человека и окружающую среду; создание новых промышленных продуктов; снижение нагрузок на региональные энергетические сети и повышение надёжности их работы; создание новых рабочих мест в интеллектуальной сфере производства и снижение затрат на содержание зданий нового строительства.

Примеры стандартизации в сфере Зеленого строительства определены признанными и одобренными мировым сообществом программами, среди которых отдельного внимания заслуживает американская система *LEED*,

*британскийметод*экологическойоценкиBREEAMи немецкая система сертификации DGNB. Остановимся на них подробнее.

Система **Leadership in Energy and Environmental Design (***LEED), что можно перевести как Лидерство в энергетике и экологическом дизайне была* разработана Американским Советом по зеленым зданиям в 1998 году как Зеленый строительный стандарт измерения энергоэффективности и экологичности проектов и зданий [8] с целью осуществления перехода строительной индустрии к проектированию, строительству и эксплуатации таких зданий. Для использования данного стандарта также была разработана соответствующая 100-бальная система по пяти главным категориям: место экологического строительства, эффективность водопользования, энергия и атмосфера, материалы и ресурсы, качество среды в помещениях, плюс дополнительные 6 балов за инновационность и дизайн, а также 4 балла за региональную приоритетность. Важными критериями оценки LEED являются обеспечение экологической устойчивости проектов, эффективное использование ресурсов и влияние этого использования на атмосферу, создание благоприятной атмосферы внутри помещений здания и применение инноваций в проектировании. При этом, основными уровнями сертификации выступают Простая сертификация "GREEN" (40–49 баллов), Серебряная (50–59 баллов), Золотая (60–79 баллов) и Платиновая (80 баллов и выше).

Что касается Метода экологической оценки эффективности зданий (**Building Research Establishment Environmental Assessment Method - BREEAM**)[9], то он был разработан в качестве добровольного рейтинга оценки зелёных зданий в 1990 году британской организацией BRE Global для оценки экологической эффективности зданий и сегодня является ведущим в Европе. Особенностью данной системы является методика присуждения баллов по нескольким пунктам, касающимся аспектов безопасности жизнедеятельности, влияния на окружающую среду и комфорта. Баллы умножаются на весовые

8 http://www.usgbc.org/leed
9 http://www.breeam.com

коэффициенты, отражающие актуальность на месте застройки, затем суммируются. Такая методика позволяет использовать систему BREEAM в различных регионах.

В качестве основных критериев оценивания определены такие как управление, здоровье и благополучие, энергия, транспорт, водоэффективность, материалы, мусор, землепользование и экология, загрязнение. Общая оценка заключается в присуждении рейтинга по пятибалльной шкале: прошел (>= 30), хорошо (>= 45), очень хорошо (>= 55), великолепно (>= 70) и непревзойденно /превосходно (>= 85).

В свою очередь, немецкая Система сертификации **Deutsche Gesellschaft für Nachhaltiges Bauen** (**DGNB**) [10] была разработана немецким Советом по устойчивому строительству для использования в качестве инструмента при проектировании и оценке качества зданий во всесторонней перспективе. Являясь наглядной и понятной рейтинговой системой, система DGNB охватывает все значимые вопросы устойчивого строительства.

Основа для данной системы была разработана по типу здания “Новое строительство офисных и административных зданий”. Исходя из этого, дальнейшие системы для совершенно разных типов зданий (коммерческих, промышленных, институциональных, жилых и пр,) были разработаны и готовы к использованию, а также адаптированы на международном уровне.

Как система сертификации второго поколения, DGNB отличается высокой степенью гибкости. Оценка зданий происходит по по категориям бронза, серебро и золото, а критерии оценивания имеют разную значимость в зависимости от типа здания, которое предстоит оценить. Таким образом, каждая версия системы и отсюда каждый тип здания имеют свою собственную оценочную матрицу.

Сертификация проводится по шести категориям, среди которых: экологическое, экономическое, техническое качество, социально-культурные и

[10] http://www.dgnb.de/en/

функциональные качества, а также качество процесса и расположения. Примечательно, что все эти категории имеют разное значение в общей оценке здания в зависимости от их значимости.

Таким образом, выбор стандарта осуществляется в зависимости от целей, а также потенциальных пользователей объектов. Для выбора приоритетных критериев необходимо проводить подробный анализ проекта в каждом конкретном случае. В то же время следует учитывать, что есть наиболее «весомые» критерии, а также минимально-необходимые, т.н. «обязательные» для того или иного рейтинга объекта.

При этом, следует акцентировать, что не смотря на определенные различия в методологии оценивания, применение рассмотренных систем обеспечивает соответствие признанным международным стандартам и способствует значительному развитию процесса энергопотребления.

ГЕНЕАЛОГІЧНІ ПОШУКИ В АРХІВАХ, ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Хромов Анатолій Володимирович
к.і.н.
Державний архів Одеської області, ПП «Архівні інформаційні системи»

У сучасній концепції Сталого розвитку важливе місце посідає соціальна складова. Під цим розуміється стійкість розвитку суспільства орієнтованого на збереження стабільності соціальних та культурних систем, заходи щодо скорочення кількості та руйнівної сили конфліктів. Вважається, що сучасному суспільству необхідно створити ефективнішу систему прийняття рішень, яка буде спиратися на плюралізм думок та історичний досвід. Разом з тим,
важливим елементом сталого розвитку у соціальній сфері є досягнення порозуміння між поколіннями. У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН для прийняття

Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року. Саміт розглядається світовою спільнотою як подія історичного значення.

Проблематика Саміту охоплювала всі аспекти соціально-економічного розвитку, конкурентоспроможності країн, екологічної та енергетичної безпеки, глобального партнерства для розвитку, а обсяг грунтовної підготовчої роботи не мав прецедентів в історії [1]. Серед основних 17-ти цілей сталого розвитку, як мінімум чотири тісно пов'язані із галузями освіти, соціальних відносин.

Останні десятиліття в Україні все популярнішими стають генеалогічні пошуки громадян. На наш погляд, сталий інтерес суспільства до власного історичного коріння, до родинної історії, вибудова генеалогічних схем (так званих «генеалогічних дерев») є запорукою сталого розвитку суспільства, яка забезпечує домінування принципів плюралізму, толерантності та порозуміння між поколіннями.

Генеалогія (грец. henealogia - родовід) – спеціальна галузь історичної науки і навчальна дисципліна, що вивчає історію походження родів і окремих осіб. Виникла внаслідок утилітарної потреби людей у відтворенні їхньої родинної історії для одержання певних пільг або спадщини [2].

На сьогоднішній день більше половини запитів громадян до державних архівів носять генеалогічний характер, що дає можливість історикам, архівістам говорити про справжній «генеалогічний бум». Справедливим є зазначити, що вагома частина архівних запитів та власноручних пошуків громадян у архівних установах носять утилітарний характер. Тобто пошуки громадян носять конкретну мету, зокрема пошук серед предків людей певної національності для отримання переваг для поїздок за кордон або зміни країни проживання.

Розвиваються як окремі галузі в українських регіонах єврейська, польська, румунська, болгарська генеалогія і т.і.

Але значну частину генеалогічних пошуків складають роботи людей із простого розшуку власного роду. Незважаючи на цілі, генеалогія, врешті решт, призводить до позитивних результатів та творить фундамент сталого розвитку суспільства у соціальній сфері.

Цей позитивний ефект досягається завдяки деяким особливостям генеалогічного пошуку. Як засвідчують досвідчені генеалоги – генеалогія це найкраще щеплення від екстремізму та ксенофобії. Незважаючи на неодноразове доведення історичною наукою безпідставності та надуманості ідей «чистої нації» на побутовому рівні серед певних верств населення продовжують домінувати певні ксенофобські ідеї. Ретельний генеалогічний пошук призводить до того, що на рівні заглиблення у історичну давнину 400 років (початок 17-століття, приблизно 16-те покоління) кожна людина має більше ніж 32 000 осіб власних предків. Серед такої кількості предків є висока вірогідність відшукання людей абсолютно різних релігій, національностей, соціального стану та ідеологічних поглядів. Примирення суспільства починається через примирення власних предків. Таким чином генеалогічні пошуки стають однією із основ сталого розвитку суспільства у соціальній сфері.

Завданням держави є забезпечення виконання архівного законодавства у сфері доступу до архівів, які є основним джерелом генеалогічної інформації. Найбільш перспективними напрямами державної політики у цій сфері має стати подальше відкриття архівів [3], ініціативне інформування та дигіталізація (оцифрування) документів для кращого доступу та забезпечення збереження фізичних носіїв інформації.

Література:

1. Цілі Сталого розвитку 2016-2030. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku

2. Історичний словник. – Режим доступу: http://histua.com/slovnik/g/genealogiya.

3. Закон України Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/316-19.

СИСТЕМА БВПД В УКРАЇНІ, ЯК ОСНОВА СОЦІАЛЬНОГО ТА ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Цуркан Вадим Борисович
юрист
Єгоров Олександр Сергійович
юрист
Перший одеський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги

У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН для прийняття Порядку денного в галузі розвитку на період після 2015 року (далі – Саміт). Саміт розглядається світовою спільнотою як подія історичного значення. Проблематика Саміту охоплювала всі аспекти соціально-економічного розвитку, конкурентоспроможності країн, екологічної та енергетичної безпеки, глобального партнерства для розвитку, а обсяг грунтовної підготовчої роботи не мав прецедентів в історії.

Після Саміту перед країнами членами-ООН постали нові завдання адаптації визначених на глобальному рівні цілей та їх моніторингу.

В Україні також розпочалась робота із встановлення цілей сталого розвитку на 2016-2030 роки, відповідних завдань та показників для моніторингу досягнення цілей. (інтернет-ресурс: http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku)

В рамках даної доповіді вважаємо за необхідне звернути увагу на ціль № 16 сталого розвитку визначену ООН: «Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях».

Засобами реалізації даної цілі є, зокрема: “16.3 Сприяння верховенству права на національному та міжнародному рівнях і **забезпечення всім рівного доступу до правосуддя**…,”

Слід зазначити, що відповідно до ст. 1 Конституції України, Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Відповідно до ст. 3 Конституції України: «Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави».

Відповідно до ст. 59 Конституції України: «Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно.»

Слід вімітити, що в Україні вже понад три роки створена та повноцінно функціонує система безоплатної вторинної правової допомоги, яка структурно складається з "25+2 регіональних (з 1 січня 2013 року) та 100 місцевих (з 1 липня 2015 року) центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а також понад 400 бюро правової допомоги (з 1 вересня 2016 року) та Координаційного Центру з надання правової допомоги (з червня 2012 року)." (інформаційний інтернет-ресурс: http://www.legalaid.gov.ua/ua/holovna/139-lystopad-2016/1875-dosvid-ukrainskoi-systemy-bpd-predstavleno-na-mizhnarodnii-konferentsii-vysokoho-rivnia-v-arhentyni)

Надання безоплатної правової допомоги в Україні регулюється Конституцією України, Законом України "Про безоплатну правову допомогу" від 02.06.2011 № 3460-VI (надалі – Закон), іншими законами України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Відповідно до Закону безоплатна правова допомога (надалі – БПД) поділяється на два види – безоплатна первинна та безоплатна вторинна правова допомога (надалі – БВПД).

Якщо розкрити дуже коротко ці поняття видів БПД, то – безоплатна первинна правова допомога – це надання громадянам правових консультацій та роз'яснень норм чинного законодавства України, а безоплатна вторинна правова допомога – це здійснення захисту та представництва з метою забезпечення законних прав і інтересів громадян у судах та інших державних органах, органах

місцевого самоврядування, перед іншими особами, а також складання документів процесуального характеру.

Право на первинну правову допомогу мають всі без виключення громадяни України, а також особи, що перебувають під юрисдикцією України.

Щодо категорій осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, слід зазначити, що відповідно до ст. 14 ЗУ “Про безоплатну правову допомогу” до них відносяться:

- особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України "Про прожитковий мінімум";
- інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб;
- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;
- особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" до моменту прийняття рішення про надання статусу біженця та, у разі, якщо особа оскаржує рішення щодо статусу біженця;
- ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"

Незважаючі на те, що система БВПД є досить новим явищем у правозахисному полі малозабезпечених громадян України, вона встигла зарекомендувати себе, як чи не єдина державна організація спроможна надати професійну та реально безоплатну правову допомогу незаможним верствам населення нашої держави.

На підтвердження даної тези вважаємо за необхідне звернути увагу на високий рівень оцінки наданий системі БВПД в Україні 15 вересня 2016 року під час презентації “висновків та рекомендацій звіту Ради Європи за

результатами оцінювання системи безоплатної правової допомоги в Україні у світлі стандартів та передового досвіду Ради Європи (надалі – Звіт Ради Європи).

Відзначено значні досягнення, яких вдалося досягти за порівняно короткий проміжок часу з моменту початку функціонування системи. Представлено рекомендації щодо подальшого удосконалення організації її роботи та взаємодії з іншими учасниками системи правосуддя.

Серед інших позитивних аспектів функціонування системи БВПД в Україні у Звіті Ради Європи також визначено:

«- Доступність БВПД: за висновками оцінювання, українська система безоплатної вторинної правової допомоги включає чималий перелік осіб, які мають право на БВПД…»

- Система призначення адвокатів для надання БВПД: оцінювання підкреслює переваги системи призначення адвокатів, запровадженої Законом України «Про безоплатну правову допомогу». Ця нова система, як визначило оцінювання, істотно підвищила незалежність адвокатів, які надають БВПД, розірвавши небезпечні зв'язки між поліцією, органами слідства, судами з одного боку та адвокатами з іншого;

- Незалежність системи безоплатної правової допомоги: за висновками оцінювання, Координаційний центр з надання правової допомоги та його директор мають прийнятний рівень незалежності та відповідальності щодо використання своїх ресурсів та штату по відношенню до виконавчої влади й парламенту."

Також вважаємо за необхідне звернути увагу на низку рекомендацій наданих у Звіті Ради Європи щодо вдосконалення Системи БВПД в Україні:

"**- Контроль та забезпечення якості: у Європі дедалі більшу увагу приділяють забезпеченню належної якості правової допомоги.** З цього приводу рекомендовано посилити механізми контролю якості, зокрема, шляхом розширення норм, які закріплюють стандарти якості правової допомоги.

- Система винагороди адвокатів БВПД: рекомендовано спростити чинну дуже

деталізовану систему оплати, яка, як зазначено у звіті за результатами оцінювання, забирає багато часу та є досить обтяжливою для органів БВПД та адвокатів.” (З повним текстом Звіту Ради Європи можливо ознайомитись на сайті Координаційного Центру з надання правової допомоги, публікація на сайті від 20.09.2016.)

Також, вважаємо за необхідне звернути увагу на інші проблемні питання системи БВПД, які було виявлено, опрацьовано та представлено громадськості для обговорення співробітниками Першого одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Дану проблематику було запропоновано до публічного розгляду в рамках конференції ООН “Сталий розвиток: перспективи 2020”, яка проходила в мальовничому курортному італійському містечку Байя Доміція у період з 24 липня по 01 серпня 2016 року.

З усіма деталями конференції, а також електронною збіркою тез доповідей на конференцію можливо ознайомитись на сайті громадської організації “ІМАНС” (Інститут міжнародної академічної та наукової співпраці, інтернет-лінк: http://www.imans.eu/?p=2168), яка була організатором та модератором даного інтеграційного заходу.

Отже, серед проблемних питань системи БВПД було запропоновано до обговорення наступне:

1. Доволі високий рівень завантаженості адвокатів справами клієнтів Центрів, що іноді негативно відображається на якості наданих правових послуг.
2. Дуже низький рівень, або взагалі відсутність належного фінансування щодо певних правових послуг, які надаються адвокатами Центрів.
3. Відсутність залежності оплати праці адвоката від успішності вирішення справи по цивільним та адміністративним справам.
4. Відсутність диференціації справ і оплати за них в залежності від рівня їх складності.
5. Фактично не оплачується збір інформації та підготовчі дії адвоката перед зверненням до суду чи компетентних органів. В незалежності від справи

підготовчі дії оплачуються у розмірі 200 гривень, що не завжди навіть покриває витрати адвоката на здійснення адвокатських запитів.

6. Відсутність компенсації транспортних витрат у разі користування особистим транспортом. (Компенсуються тільки витрати на транспорт загального користування).

7. Не враховуються й побачення та консультації з клієнтом, що в свою чергу призводить до того, що клієнт як правило не має розуміння відносно стадії на якій знаходиться розгляд його справи та інформації відносно проміжних результатів, що досягаються завдяки роботи його адвоката.

8. Окрім вищезазначеного на сьогодні гостро постає проблема незацікавленості адвокатів у веденні справ, що є найбільш розповсюдженими та актуальними серед клієнтів системи БВПД. Це справи пов'язані із питаннями соціального забезпечення та комунальними послугами.

9. Було відмічено деяку не відповідність певних положень чинного Закону України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 № 3460-VI реальному рівню соціального забезпечення та доходів населення України, а саме, що стосується питання визначення рівня доходів особи, яка звернулася до Центру по правову допомогу.

Для позитивного вирішення даних проблемних питань системи БВПД було запропоновано ініціювати законодавчі зміни, суттєво доповнити та розширити, профільну Постанову Кабінету Міністрів України від 17.09.2014 № 465 «Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу», відповідно до якої здійснюється оплата праці адвокатів, що надають БВПД, з урахуванням визначених проблем реалізації даної Постанови на практиці.

Слід відмітити, той факт, що керівництво системи БВПД прийняло до уваги та вжило певних заходів, щодо трансформації та реформування системи БВПД з урахуванням зазначених пропозицій та рекомендацій, оголошених на конференції ООН зі Сталого Розвитку та на даний момент система безоплатної правової допомоги зазнала ряд істотних змін.

Так, наразі, центри безоплатної вторинної правової допомоги трансформувалися в центри правової допомоги шляхом розширення їх функціоналу. Тепер центри виступають не тільки посередниками і адміністраторами з надання адвокатських послуг за рахунок державного бюджету, таких як:

- захист;

-здійснення представництва прав та інтересів осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед третіми особами;

-складання процесуальних документів;

але, також надають первинну правову допомогу, яка складається з наступних структурних елементів:

1) надання правової інформації;
2) надання правових консультацій і роз'яснень з правових питань;
3) складання заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру).

Крім цього, у зв'язку з недостатньою кількістю адвокатів системи БВПД (особливо працюючих у сфері цивільних та адміністративних справ), а також їх повній відсутності в окремих віддалених районах, на центри правової допомоги були також покладено функції здійснення представництва. Забезпечення втілення в життя цих функцій було покладено на спеціально створені у всіх місцевих центрах відділи представництва. Так само дані функції були делеговані Бюро правової допомоги, які є структурними підрозділами (відділами) місцевих центрів правової допомоги і розташовані в районах, які знаходяться під юрисдикцією місцевих центрів.

У зв'язку з цим на відділ представництва місцевих центрів покладено функції контролю якості за представництвом законних прав та інтересів громадян, здійснюваним силами Бюро.

Завдяки активній медійній роботі кількість осіб, що звертаються за безоплатною правовою допомогою, постійно зростає. Законодавець працює над

розширенням кола осіб, які мають право на БВПД. Відкриття Бюро значно полегшило доступ до БВПД у віддалених районах. Однак у цих позитивних тенденцій є зворотна сторона. Збільшення чисельності клієнтів загострює проблему нестачі адвокатів, також доволі гостро постала проблема розподілу справ між адвокатами, що працюють у системі БВПД.

Перераховані вище обставини призводять до того, що розширення сфери БПД призводить до зниження якості послуг, що надаються. Так, пілотний проект в рамках якого первинні правові консультації надавалися адвокатами, замінений консультуванням громадян фахівцями Бюро. При розподілі справ між адвокатами пріоритетом є не їхня спеціалізація, а кількість доручень. Непопулярні категорії справ практично повністю передаються до відділів представництва.

Таким чином сьогодні ми спостерігаємо кількісне зростання системи, яке на жаль, призводить до зниження якості правових послуг, що надаються. Тому було б доцільно мотивувати адвокатів, які активно працюють по лінії БПД шляхом підвищення квот на кількість доручень щодо надання первинних правових консультацій;

- Ввести мінімальну оплату правових консультацій наданих адвокатами;
- Ввести коефіцієнт успішності цивільних справ при розрахунку оплати;
- Ввести коефіцієнти складності справи в залежності від категорії до якої вона відноситься.
- Ввести компенсацію транспортних витрат на особистий транспорт у разі представництва в районах області, збільшити коефіцієнт щодо представництва в суді за межами міста в якому видавалося доручення.

Також, вважаємо за необхідне, звернути Вашу увагу та розглянути більш докладно результати аналізу пілотного проекту, проведеного на волонтерських засадах, на базі Першого одеського місцевого центру з надання БВПД (надалі - Центр) щодо надання адвокатами Центру первинних правових консультацій, як клієнтам Центру, так і особам, які звернулися по правову допомогу, і які ще не були зареєстровані у якості клієнтів Центру.

Під час вищезазначеного пілотного проекту адвокатами Центру були за власним бажанням складені графіки прийому громадян за якими вони надавали усім бажаючим відвідувачам Центру безоплатну первинну правову допомогу у вигляді правових консультацій.

Даний проект виявив високу ефективність подібної практики, так як, громадяни-відвідувачі Центру одразу ж по необхідності отримували своєчасну та якісну правову допомогу, а адвокати під час консультування клієнта Центру могли сформувати правову позицію щодо тих чи інших питань і визначитись, чи готові вони взяти дану справу до свого провадження.

Пропонуємо керівництву системи БВПД розробити низку стимулюючих та мотиваційних заходів направлених на заохочення адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу з метою запровадження систематичного надання правових консультацій на базі всіх місцевих Центрів БВПД країни.

Також пропонуємо відзначати та заохочувати найбільш продуктивних та ефективних адвокатів системи БВПД по результатам розгляду справ в суді, а також з урахуванням їх старанності, уважності, наполегливості у відстоюванні законних прав та інтересів клієнтів Центрів.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що керівництво Системи БВПД дослухається до зауважень та робить з них певні висновки.

Проте, останні тенденції в системі БВПД свідчать про новий, небезспірний, щодо його перспективності шлях, коли саме співробітниками Центрів, а не професійними адвокатами надаються не тільки первинна правова допомога, але й здійснюється представництво інтересів клієнтів Центрів в судах та інших державних органах влади. Такий підхід безсумнівно є безальтернативним для віддалених районів, які не мають адвокатів системи БВПД. Однак в великих містах і районах це призводить до того, що найбільш складні справи переходять до відділів представництва, при тому, що справи невеликої складності (розірвання шлюбу, аліментні питання, встановлення юридичних фактів, тощо) активно приймаються адвокатами до провадження.

Така практика є досить спірною, оскільки як раз найбільш досвідчені фахівці в

галузі права (адвокати) мають вести найбільш складні справи. При тому, що фахівці відділів представництва доволі легко змогли би замінити адвокатів на типових й шаблонних справах (розвантаживши таким чином адвокатів для більш складних справ).

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО ІМІДЖУ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО: ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Юрчук Ольга Федорівна,
професор кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ

Реформа Національної поліції України стала однією з тих найрезонансніших подій у житті країни, за якою пильно стежило і продовжує стежити суспільство, оскільки від її успішності залежить віра у безповоротність перетворень на шляху євроінтеграції держави. З наукових позицій, можна стверджувати, що реформування, яке по суті є викликом управлінській системі, пройшло класичні стадії процесу: від концепту, проекту до реалізації й удосконалення запровадженої моделі. Головними цілями реформаторів були й залишаються трансформація системи від виконання каральних функцій до розбудови сервісної служби, створення органу виконавської влади, якому б довіряло населення. Підготовка кадрів нової генерації, переатестація діючих працівників з міліції у поліцію потребувала не тільки організаційних заходів, а й широкого їх висвітлення у мультимедійному просторі, засобах масової інформації на засадах іміджмейкінга. У зв'язку із цим актуалізуються питання щодо формування іміджу працівника Національної поліції України, зокрема комунікативного.

На теперішній час термін «імідж» не має єдиного визначення, яке б задовольняло усім вимогам вчених. «Великий тлумачний словник сучасної української мови» вказує на англійське походження лексеми, перекладаючи її українською як «образ» і надаючи наступну дефініцію: «Рекламний, представницький образ кого-небудь (наприклад, громадського діяча), що створюється для населення» [1, с.396] Залишається питання: ким, для чого і у який спосіб він створюється. Психолог Є. Перелигіна стверджує, що імідж – це «Різновид образу, що виникає в результаті соціального пізнання». [2, с.11] Подібний підхід вносить ще більше плутанини: якщо це різновид, то які ще існують інші види і різновиди образів? Якщо він виникає у разі соціального пізнання, значить, це явище, що не потребує втручання ззовні, тож діяльність іміджмейкерів є зайвою. Л. Аверченко пропонує розуміти під іміджем «Емоційно забарвлений образ кого- або чого-небудь, що склався у масовій свідомості і має характер стереотипу» [3, с.4] Як бачимо, наведена дефініція дублює похибки попереднього: констатується, що образ «склався». Виходить, що професіонали у створенні іміджу участі не беруть, він утворюється сам по собі. Подібний перелік можна було б продовжувати і продовжувати.

У зв’язку з браком у науковому полі дефініцій, що релевантно відображають сутність ключового поняття, пропонуємо ввести до оберту авторське визначення: «***Імідж - це створений фахівцями чи самою людиною динамічний образ, що комплексно охоплює візуальні, комунікативні, соціальні ознаки окремої особистості або корпорацій (установ, організацій, партій, інституцій, держав тощо) з метою швидкого розпізнавання певного суб’єкту чи об’єкту з-поміж інших та використання оціночного ставлення для формування громадської думки й скерування поведінки оточуючих***». Прокоментуємо. По-перше, важливою є вказівка на суб’єктність створення образу. Він не виникає сам по собі, не складається без участі особистості – він є результатом діяльності людини або групи людей. Одразу ж оговорюємо, що це можуть бути як іміджмейкери, стилісти, консультанти, так і окремий індивідуум, який усвідомлює себе соціальною істотою і хоче бути

сприйнятим у суспільстві або у його певних спільнотах на рівні субкультур. Атрибутив «динамічний» підкреслює, що такий образ не може бути раз і назавжди створеним, він є доволі швидко змінюваною категорією. По-друге, ми відзначаємо, комплексний характер поняття, яке не обмежується власне візуальними ознаками, а й включає в себе комунікацію, соціальні норми, заплановані та незаплановані події, в результаті чого образ стає найбільш повним. По-третє, підкреслюємо, що імідж може бути як індивідуальним, так і корпоративним. По-четверте, встановлюються цілі формування іміджу, що інтегруються з теорією паблік рилейшнз. У такий спосіб, дефініція максимально охоплює ключові категорії поняття.

Якщо ми говоримо про ***комунікативний імідж***, то маємо на увазі образ особистості, що створюється внаслідок її комунікативної діяльності й мовленнєвої поведінки.

Аналіз іміджмейкерських і PR-технологій, що застосовувалися при формуванні нового образу поліцейського, дозволяє стверджувати, що основна увага приділялася візуальному і подійному іміджу. Такий вид, як комунікативний імідж, практично відійшов на задній план. Достатньо навести такий факт, що у навчальних планах підготовки працівників патрульно-постової служби Національної поліції України на курс ефективної комунікації було відведено усього 8 годин. При цьому актуалізувалися знання з мовленнєвого етикету із додаванням специфіки служби. Безумовно, цього недостатньо.

У своїй теоретичній моделі ми походимо з того, що комунікативний імідж базується на певному рівні культури особистості, в тому числі мовленнєвої, і тісно пов’язаний із правничою деонтикою. Це означає, що при формуванні й подальшому розвиткові комунікативного іміджу поліцейського процес навчання необхідно спрямовувати у руслі інтеграції лінгвістичних, культурологічних, юридико-деонтологічних засад. При цьому потрібна чітка диференціація міжособистісного спілкування в межах внутрішнього контуру (по вертикалі: начальник – підлеглий; по горизонталі: паритетне спілкування

колег, напарників) та по зовнішньому контуру (комунікація із окремими громадянами, іноземцями, особами без громадянства; із громадами, органами місцевого самоврядування, формальними і неформальними спільнотами; із судовими та правоохоронними органами; із засобами масової інформації та медіасферою).

Враховуючи перспективи проведення в Україні у 2017 р. пісенного конкурсу «Євробачення», перебування у країні значної кількості іноземців, для працівників Національної поліції постає додаткове завдання: володіння (хоча б на розмовному рівні) іноземними мовами.

На теперішній час чинниками, що негативно впливають на комунікативний імідж поліцейського, за нашими спостереженнями, є наступні:

- ✓ недостатній рівень володіння нормами літературної української мови як на рівні усного, так і письмового мовлення, що проявляється в обмеженості лексичного запасу та спрощеності синтаксичних конструкцій, припущенні орфографічних, пунктуаційних, стилістичних помилок, у застосуванні суржика, лайки, діалектизмів тощо;
- ✓ розповсюдженість уяви про домінанту силових методів впливу на особистість порівняно з вербальними;
- ✓ слабкість навичок щодо створення власного комунікативного сценарію в залежності від ситуації спілкування, дискурсу розмови;
- ✓ недооцінка ролі паравербальних засобів спілкування (артикуляції, дикції, сили голосу, темпоритміки мовлення, інтонаційних конструкцій, паузації тощо);
- ✓ часті випадки прояву неконгруентності вербальної та невербальної службової поведінки;
- ✓ застосування примітивного або авторитарного стилів спілкування замість конвенціонального та ін.

Лише за умови нейтралізації перелічених чинників, подолання інших негативних тенденцій можна говорити про наявність підґрунтя для створення позитивного комунікативного іміджу поліцейського.

Відповідно, є підстави стверджувати, що намагання реформаторів створити лише зовнішньо привабливу картинку є марними без спільної глибинної роботи науково-педагогічних працівників, керівників підрозділів Національної поліції, менеджерів освіти і самих поліцейських, які відповідно до принципу навчання впродовж життя реалізують кваліфікаційні вимоги до комунікативних компетенцій працівника Національної поліції України.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
2. Перелыгина Е.Б. Психология имиджа: учеб. Пособие / Е. Б. Перелыгина. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 223 с.
3. Аверченко Л.К. Практическая имиджелогия / Л.К.Аверченко. – Новосибирск, 2001. – 200 с.

Опубліковані тези та есе, а також розміщені на веб-сторінках матеріали надаються на існуючих умовах і в наявній формі.

ІМАНС не гарантує, що веб-сторінки будуть доступні постійно і вільні від помилок. ІМАНС не несе відповідальності за будь-які прямі, непрямі, фактичні чи побічні збитки, упущену вигоду, тимчасове припинення діяльності, що виникло в результаті неправомірного використання опублікованих матеріалів, у тому числі і у випадку, коли ІМАНС був поінформований про можливість таких збитків.

ІМАНС не здійснює і не може здійснювати перевірку інформації, даних, викладених авторами в тезах, есе і не несе відповідальності за зміст такої інформації. В разі порушення авторами прав інших осіб, ІМАНС має право у будь-який час на свій розсуд видалити публікацію.

Для нотаток